

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Radzanowo, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Radzanowo na lata 2026-2030

Radzanowo, 2025

Zamawiający:

Urząd Gminy Radzanowo
ul. Płocka 32
09-451 Radzanowo

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów:

Kierownik Projektu – Karolina Drzewiecka
Konsultant – Joanna Kaszubska
Analityk – Zuzanna Ciska

Spis treści

Wstęp	4
1. Sfera społeczna	4
1.1 Demografia	4
1.2 Edukacja oraz opieka nad dziećmi do lat 3	7
1.3 Kultura, sport i rekreacja	12
1.4 Pomoc społeczna.....	16
1.5 Opieka zdrowotna	18
1.6 Aktywność społeczna.....	20
1.7 Bezpieczeństwo publiczne	23
2. Sfera gospodarcza	25
2.1 Podmioty gospodarcze i lokalny rynek	25
2.2 Rynek pracy	27
3. Sfera przestrzenna	29
3.1 Przestrzeń i środowisko	29
3.2 Infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna	37
3.3 Mieszkalnictwo.....	38
3.4 Zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną	39
4. Analiza zdolności inwestycyjnej	44
5. Analiza potencjału jakości życia i wyniki badania ankietowego	50
6. Analiza SWOT – podsumowanie diagnozy	54
7. Analiza potencjałów, barier i potrzeb rozwojowych gminy	56
7.1 Potencjał gminy.....	56
7.2 Bariery i potrzeby rozwojowe	58
Spis tabel, wykresów	60

Wstęp

Zgodnie z art.10a ust.1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2025 poz. 198) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.

Niniejsza diagnoza została przygotowana na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Radzanowo na lata 2026-2030. Celem diagnozy jest analiza potencjału społeczno-gospodarczego gminy, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania. Diagnoza jest punktem wyjścia do konstruowania celów strategicznych, a następnie kierunków działań i zadań.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy zostaną uwzględnione w Strategii.

1. Sfera społeczna

W ramach diagnozy sfery społecznej przeanalizowano następujące elementy:

- sytuację demograficzną,
- dostęp do placówek edukacyjnych i wyniki w nauce dzieci i młodzieży ze szkół,
- opiekę nad dziećmi do lat 3,
- dostęp do usług kulturalnych i różnych form sportu i rekreacji,
- dostęp do usług w zakresie pomocy społecznej,
- dostęp do usług zdrowotnych,
- aktywność społeczną,
- poziom bezpieczeństwa.

1.1 Demografia

Struktura wiekowa mieszkańców

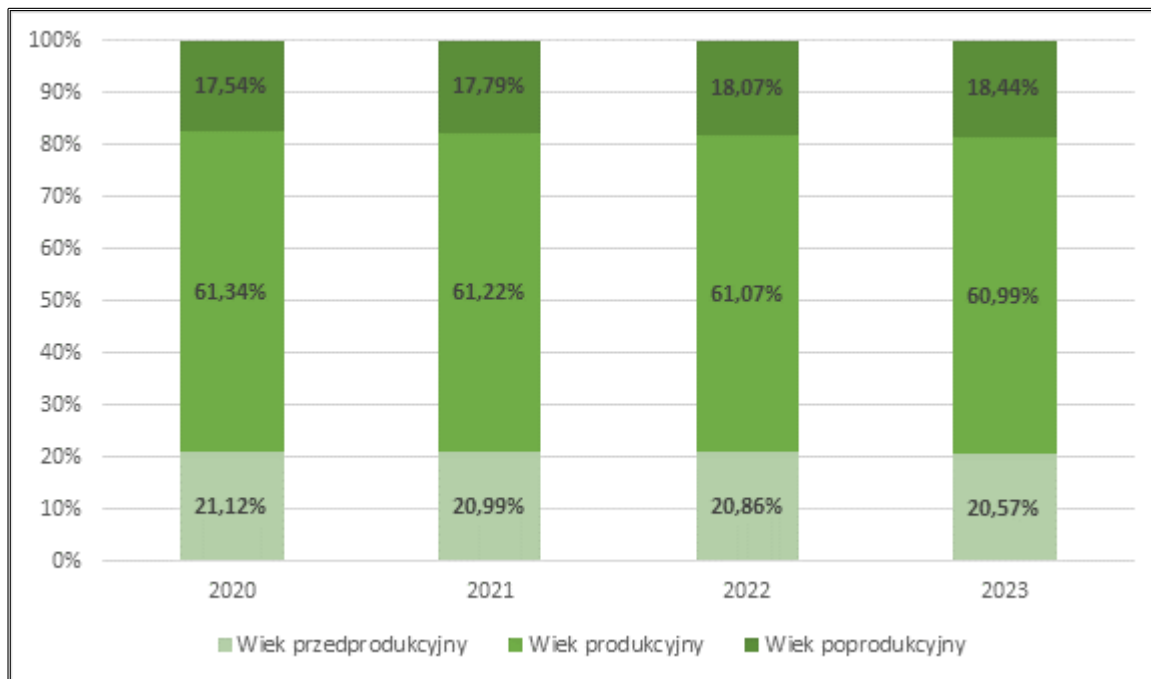
Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku Gminę Radzanowo zamieszkiwały 8 705 osób, co stanowiło o 1,36% więcej w stosunku do 2020 roku. W zakresie podziału na ekonomiczne grupy wieku, najliczniejszą grupę stanowiła ludność w wieku produkcyjnym. Ludność w wieku produkcyjnym w 2023 roku stanowiła 60,99%. Poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby ludności w latach 2020-2023 w podziale na ekonomiczne grupy wiekowe.

Tabela 1. Liczba ludności na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023 w podziale na ekonomiczne grupy wieku

Wyszczególnienie		2020	2021	2022	2023
Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat włącznie)	Ogółem	1 814	1 799	1 805	1 791
	Kobiety	860	845	854	853
	Mężczyźni	954	954	951	938
Liczba ludności w wieku produkcyjnym (18-59 lat włącznie w przypadku kobiet + 18-64 lata włącznie w przypadku mężczyzn)	Ogółem	5 268	5 245	5 283	5 309
	Kobiety	2 445	2 431	2 444	2 453
	Mężczyźni	2 823	2 814	2 839	2 856
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (od 60 lat włącznie w przypadku kobiet + 65 lat włącznie w przypadku mężczyzn)	Ogółem	1 506	1 524	1 563	1 605
	Kobiety	988	991	1 002	1 021
	Mężczyźni	518	533	561	584
Razem		8 588	8 568	8 651	8 705

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 1. Udział poszczególnych grup ekonomicznych gminy Radzanowo w ogólnej liczbie ludności [%] w latach 2020-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Przyrost naturalny i saldo migracji

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, we wszystkich analizowanych latach, tj. 2020-2023 liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń, w związku z czym odnotowano ujemny przyrost naturalny. Sytuację odwrotną obserwujemy w przypadku salda migracji, gdzie liczba zameldowań była wyższa niż liczba wymeldowań, dlatego też w latach 2020-2023 saldo migracji na terenie gminy Radzanowo było dodatnie. Szczegółowe dane dotyczące liczby urodzeń, zgonów, zameldowań i wymeldowań na terenie gminy przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 2. Przyrost naturalny i saldo migracji w gminie Radzanowo w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
liczba urodzeń	79	48	73	53
liczba zgonów	108	106	87	71
przyrost naturalny	-29	-58	-14	-18
liczba zameldowań	164	144	169	156
liczba wymeldowań	99	94	93	85
saldo migracji	65	50	76	71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Obserwowany spadek liczby ludności oraz ujemny przyrost naturalny są wyraźnymi sygnałami starzenia się społeczeństwa oraz zmniejszenia się liczby mieszkańców. Taki trend demograficzny niesie ze sobą szereg istotnych wyzwań. Przede wszystkim może prowadzić do ograniczenia lokalnego rynku pracy, co w dłuższej perspektywie skutkuje spadkiem dochodów gminy z podatków. Zmniejszająca się liczba mieszkańców to również trudności w utrzymaniu kluczowej infrastruktury i usług publicznych, takich jak szkoły, transport zbiorowy czy opieka społeczna.

Z drugiej strony, dodatnie saldo migracji stanowi potencjalną przeciwwagę dla niekorzystnych procesów demograficznych – szczególnie wtedy, gdy do gminy napływają osoby młode i aktywne zawodowo. Taki napływ ludności może przyczynić się do ożywienia lokalnej gospodarki, zwiększenia popytu na usługi, a także ożywienia życia społecznego i kulturalnego. Skala tych korzyści będzie jednak w dużej mierze zależna od liczby napływających osób oraz ich struktury wiekowej i zawodowej.

1.2 Edukacja oraz opieka nad dziećmi do lat 3

Gmina Radzanowo jest organem prowadzącym dla dwóch szkół podstawowych i dwóch przedszkoli gminnych.

Żłobki i kluby dziecięce

Na terenie gminy Radzanowo zlokalizowany jest jeden klub dziecięcy „Małolatek” znajdujący się w Stróżewku, który posiadał w 2023 roku 30 miejsc dla dzieci. Funkcjonuje on w strukturach przedszkola niepublicznego „Małolatek”.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach na terenie gminy Radzanowo wzrósł o 10,8 p. proc. w stosunku do 2020 roku. Co istotne wzrost ten nastąpił pomimo ogólnego spadku liczby dzieci w wieku do lat 3. Rozszerzenie oferty opieki nad najmłodszymi, w tym zwiększenie liczby miejsc w klubie dziecięcym, jest efektem rosnącej aktywności zawodowej młodych rodziców, którzy coraz częściej łączą obowiązki rodzinne z pracą zawodową. Świadczy to o elastycznym dostosowywaniu się gminy do zmieniających się potrzeb demograficznych i społecznych, a także o skutecznej polityce wspierającej równowagę między życiem rodzinnym a zawodowym. Szczegółowe dane w zakresie liczby dzieci w wieku do 3 lat w latach 2020-2023 zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 3. Dane dotyczące opieki dzieci do lat 3 na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2020	2021	2022	2023
Dzieci w wieku do 3 lat ogółem	osoba	248	213	204	173
Dzieci objęte opieką w żłobkach	osoba	16	15	30	30
Miejsca w klubie dziecięcym	msc.	15	15	30	30
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	%	6,5	7,0	14,7	17,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Przedszkola

Na terenie gminy funkcjonują 3 przedszkola, w tym 2 przedszkola publiczne i 1 niepubliczne:

- Przedszkole Samorządowe w Rogozinie,
- Samorządowe Przedszkole w Radzanowie,
- Niepubliczne Przedszkole „Małolatek”.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku do Przedszkoli znajdujących się na terenie gminy Radzanowo uczęszczało 306 dzieci, co stanowi o 15,47% więcej w stosunku do 2020 roku. W tabeli poniżej przedstawiono dane dotyczące wychowania przedszkolnego na terenie gminy Radzanowo.

Tabela 4. Dane dotyczące wychowania przedszkolnego na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2020	2021	2022	2023
ogółem	ob.	3	3	3	3
oddziały	-	14	12	12	14
dzieci	osoba	265	291	277	306

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Poniżej przedstawiono liczbę dzieci w wieku 3-5 lat przypadającą na jedną placówkę wychowania przedszkolnego na danym obszarze w latach 2020-2023. Dane zawarte w tabeli pokazują wyraźny trend spadkowy liczby dzieci w wieku 3–5 lat przypadających na jedną placówkę wychowania przedszkolnego zarówno w gminie Radzanowo, jak i w całym województwie mazowieckim w latach 2020–2023. W gminie Radzanowo wskaźnik ten zmniejszył się z 77,81 dzieci w 2020 roku do 71,19 w 2023 roku, co stanowi spadek o około 8,5%. W województwie mazowieckim wartości te wynosiły odpowiednio 97,67 w 2020 roku i 90,33 w 2023 roku, co oznacza spadek o około 7,5%.

Tendencja ta może świadczyć o kilku zjawiskach: spadku liczby dzieci w wieku przedszkolnym (np. z powodów demograficznych), zwiększeniu liczby placówek przedszkolnych, bądź jednoczesnym występowaniu obu tych procesów.

Warto też zauważyć, że przez cały analizowany okres wskaźnik dla gminy Radzanowo był niższy niż średnia dla województwa. Oznacza to, że dzieci w tej gminie mają relatywnie lepszy dostęp do placówek przedszkolnych niż przeciętnie w regionie.

Tabela 5. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedną placówkę wychowania przedszkolnego na terenie gminy Radzanowo i województwa mazowieckiego w latach

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2020	2021	2022	2023
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedną placówkę wychowania przedszkolnego na terenie gminy Radzanowo	osoba	77,81	77,38	75,12	71,19
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedną placówkę wychowania przedszkolnego na terenie województwa mazowieckiego	osoba	97,67	95,33	95,00	90,33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Szkoły Podstawowe

Na terenie gminy Radzanowo znajdują się 2 Szkoły Podstawowe: Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika w Radzanowie oraz Szkoła Podstawowa im. Cz. Hińca w Rogozinie. Według danych przedstawionych w raporcie o stanie Gminy Radzanowo za 2023 rok, do Szkoły Podstawowej im. M. Kopernika w Radzanowie uczęszczało 341 uczniów, a liczba oddziałów była równa 16, natomiast do Szkoły Podstawowej im. Cz. Hińca w Rogozinie uczęszczało 195 osób, a liczba oddziałów wynosiła 10.

W zakresie oceny poziomu edukacji na terenie gminy Radzanowo, analizie poddano wyniki egzaminu ósmoklasisty. Zestawienie i porównanie wyników ze średnią wyników dla powiatu plockiego i województwa mazowieckiego przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 6. Średnie wyniki procentowe egzaminu ósmoklasisty dla szkół na terenie gminy Radzanowo, powiatu plockiego i województwa mazowieckiego w latach 2020-2023

Rok szkolny	Wyszczególnienie	Język polski	Matematyka	Język angielski
2020	Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika w Radzanowie	61,00%	43,00%	52,00%
	Szkoła Podstawowa im. Cz. Hińca w Rogozinie	49,00%	32,00%	44,00%
	Średni wynik dla gminy Radzanowo	55,00%	38,00%	48,00%
	Średni wynik dla powiatu plockiego	56,00%	41,00%	45,00%
	Średni wynik dla województwa mazowieckiego	62,00%	51,00%	59,00%
2021	Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika w Radzanowie	67,00%	48,00%	54,00%
	Szkoła Podstawowa im. Cz. Hińca w Rogozinie	45,00%	36,00%	49,00%
	Średni wynik dla gminy Radzanowo	59,00%	44,00%	52,00%
	Średni wynik dla powiatu plockiego	59,00%	44,00%	58,00%
	Średni wynik dla województwa mazowieckiego	62,00%	51,00%	59,00%
2022	Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika w Radzanowie	67,64%	66,48%	58,24%

Rok szkolny	Wyszczególnienie	Język polski	Matematyka	Język angielski
	Szkoła Podstawowa im. Cz. Hińca w Rogozinie	51,89%	47,56%	56,93%
	Średni wynik dla gminy Radzanowo	59,49%	56,69%	57,56%
	Średni wynik dla powiatu płockiego	55,81%	52,63%	56,45%
	Średni wynik dla województwa mazowieckiego	64,00%	62,00%	72,00%
2023	Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika w Radzanowie	64,38%	58,55%	64,82%
	Szkoła Podstawowa im. Cz. Hińca w Rogozinie	65,25%	43,63%	53,09%
	Średni wynik dla gminy Radzanowo	64,70%	53,06%	60,51%
	Średni wynik dla powiatu płockiego	61,81%	48,72%	56,50%
	Średni wynik dla województwa mazowieckiego	68,97%	58,60%	70,95%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie

Analiza wyników egzaminu ósmoklasisty z lat 2020–2023 ukazuje wyraźne zróżnicowanie poziomu osiągnięć edukacyjnych pomiędzy dwiema placówkami oświatowymi w gminie Radzanowo – Szkołą Podstawową im. Mikołaja Kopernika w Radzanowie i Szkołą Podstawową im. Cz. Hińca w Rogozinie – zarówno na tle powiatu płockiego, jak i województwa mazowieckiego.

Szkoła w Radzanowie przez większość analizowanego okresu prezentowała się korzystnie, szczególnie w latach 2021–2023.

- Język polski: wyniki uczniów utrzymywały się na poziomie porównywalnym lub wyższym niż średnia powiatowa, choć nadal nieco poniżej średniej wojewódzkiej. W 2023 roku uczniowie uzyskali 64,38%, podczas gdy średnia w województwie wynosiła 68,97%.
- Matematyka: szczególnie pozytywny był rok 2022, w którym wynik 66,48% znacząco przewyższył średnie powiatowe i wojewódzkie, stanowiąc wyjątkowe osiągnięcie szkoły. W 2023 roku poziom nadal był konkurencyjny – 58,55%, czyli niemal identyczny z wojewódzkim (58,60%).

- Język angielski: mimo ogólnej tendencji do wyników poniżej średniej wojewódzkiej (70,95% w 2023), szkoła osiągnęła solidny wynik 64,82%, przewyższający średnią powiatową i gminną.

Szkoła w Rogozinie w latach 2020–2021 osiągała następujące wyniki:

- Język polski: od 2022 roku nastąpiła poprawa, która zaowocowała bardzo dobrym wynikiem w 2023 roku – 65,25%, co oznacza przewyższenie średniej powiatowej (61,81%) i gminnej (64,70%), choć nadal poniżej średniej wojewódzkiej.
- Matematyka: w 2023 roku uczniowie osiągnęli 43,63%, wynik niższy od poziomu powiatowego i wojewódzkiego.
- Język angielski: wyniki, mimo okresowych wahań, pozostają poniżej średnich wojewódzkich.

Reasumując Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Radzanowie na tle powiatu plockiego prezentuje się bardzo dobrze, a w wybranych latach osiągała wyniki porównywalne z poziomem województwa, zwłaszcza w zakresie matematyki i języka angielskiego. Jest to efekt stabilnej pracy dydaktycznej oraz sprzyjających warunków lokalowych i organizacyjnych. Z kolei Szkoła Podstawowa im. Cz. Hińca w Rogozinie, mimo zauważalnej poprawy wyników w ostatnich latach, nadal wykazuje potrzeby wsparcia w obszarach matematyki i języka angielskiego, gdzie rezultaty egzaminacyjne w analizowanym czasie były poniżej średnich powiatowych i wojewódzkich. .

Sytuacja edukacyjna w gminie Radzanowo prezentuje się jako stabilna i stopniowo rozwijająca, z funkcjonującą siecią placówek oświatowych, obejmującą przedszkola, szkoły podstawowe oraz opiekę nad najmłodszymi dziećmi. Gmina kontynuuje inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i sportową, dostosowując się do potrzeb lokalnej społeczności. Wyniki edukacyjne szkół podstawowych są zróżnicowane – Szkoła Podstawowa w Radzanowie osiąga dobre rezultaty, często przewyższając średnią powiatową, natomiast Szkoła Podstawowa w Rogozinie zapewnia coraz lepszy dostęp do edukacji, choć nadal wymaga wsparcia w wybranych obszarach.

W bazie lokalowej Szkoły Podstawowej im. Czesława Hińca w Rogozinie występują jednak braki. Placówka nie dysponuje własną salą gimnastyczną, co ogranicza możliwości prowadzenia pełnowymiarowych zajęć wychowania fizycznego. Brak wystarczającej liczby sal lekcyjnych, sali gimnastycznej, świetlicy, stołówki, biblioteki, szatni oraz innych przestrzeni wspólnych (np. korytarzy), które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania szkoły, ma negatywny wpływ na jakość nauki, bezpieczeństwo dzieci oraz organizację zajęć. Dodatkowo, przedszkole w Radzanowie znajduje się w wyeksploatowanym budynku, który nie spełnia obecnych standardów i wymogów. Modernizacja obiektu, zarówno pod względem

technicznym, jak i funkcjonalnym, okazałaby się kosztowniejsza niż budowa nowej placówki. W związku z tym gmina planuje realizację inwestycji polegającej na budowie nowego Samorządowego Przedszkola w miejscowości Radzanowo, które będzie w pełni odpowiadać współczesnym potrzebom dzieci i zapewni odpowiednie warunki do ich rozwoju.

1.3 Kultura, sport i rekreacja

Korzystanie z dóbr i usług oferowanych przez instytucje kultury i sportu znacząco wpływa na jakość życia mieszkańców oraz odzwierciedla poziom rozwoju społecznego. Placówki te, działające na terenie gminy, mają za zadanie prowadzić działalność upowszechniającą kulturę, sport i rekreację poprzez organizację różnorodnych imprez oraz rozwijanie zainteresowań kulturalnych mieszkańców. Wspierają one kształtowanie nawyków aktywnego uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i sportowych, a także udostępniają infrastrukturę na potrzeby działalności sportowo rekreacyjnej.

Na terenie gminy Radzanowo, zadania z zakresu popularyzacji kultury i sportu realizują przede wszystkim Centrum Kultury i Sportu w Radzanowie oraz Gminna Biblioteka Publiczna z siedzibą w Radzanowie i Filią w Rogozinie.

Ponadto, na terenie gminy działają również organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, których głównym zadaniem jest zaspokajanie kulturalnych potrzeb mieszkańców oraz kreowanie kulturalnej tożsamości tego regionu.

Celem **Gminny Ośrodek Kultury w Radzanowie** jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej potrzeby kulturowe mieszkańców oraz upowszechnianie i promocja kultury, a także realizacja działalności z zakresu rekreacji i promocji oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Do podstawowego zakresu działalności GOK w Radzanowie należy:

- rozpoznawanie, pobudzanie oraz zaspokajanie zainteresowań i potrzeb kulturowych mieszkańców Gminy,
- tworzenie i prowadzenie zespołów, sekcji i kół zainteresowań amatorskiej twórczości artystycznej,
- edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę,
- udzielanie pomocy instruktażowo-metodycznej placówkom kulturalnym,
- organizowanie imprez kulturalnych wypełniających czas mieszkańcom gminy,
- tworzenie warunków do rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludzkiego i artystycznego,
- kształtowanie wzorów i nawyków aktywnego uczestnictwa w kulturze,
- gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury,
- wspieranie i fachowa pomoc dla inicjatyw kulturalnych mieszkańców,

- współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz kultury, sztuki i sportu,
- koordynowanie działalności na terenie gminy w zakresie organizacji imprez kulturalno-sportowych,
- wdrażanie nowoczesnych systemów informacji w celu umożliwienia sprawnego dostępu do korzystania ze środków prasowej komunikacji,
- świadczenie usług najmu i dzierżawy składników majątkowych,
- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.

Gminna Biblioteka Publiczna prowadzi swoją działalność, realizując podstawowe zadania statutowe, służąc zaspakajaniu czytelniczych potrzeb społeczeństwa oraz upowszechnianiu wiedzy i rozwoju kultury. Do zadań biblioteki, w szczególności należy:

- gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu,
- udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczenia do domu oraz prowadzenia wypożyczeń międzybibliotecznych,
- organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych osobom z niepełnosprawnościami,
- prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej,
- popularyzowanie książki i czytelnictwa,
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami i towarzystwami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa,
- doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, księgozbiór znajdujący się na terenie gminy Radzanowo w 2023 roku wynosił 26 309 woluminów i zwiększył się o 3,94% w stosunku do 2020 roku. Zwiększyła się także liczba czytelników z 752 (w 2020 r.) do 791 (2023 r.) czytelników. Liczba wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika w 2023 r. wynosił 18,1 woluminów, co stanowiło o 16,03% więcej w stosunku do 2020 roku. Szczegółowe dane dotyczące działalności biblioteki na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023, przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7. Dane dotyczące działalności bibliotek znajdujących się na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2020	2021	2022	2023
księgozbiór	woluminy	25 311	26 206	26 311	26 309

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2020	2021	2022	2023
czytelnicy w ciągu roku	osoba	752	805	809	791
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	woluminy	15,6	16,8	17,8	18,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego

Oprócz wskazanych obiektów powyżej, ważną funkcję kulturalną na terenie gminy pełnią także placówki oświatowe oraz remizy OSP i świetlice, które są uzupełniającym miejscem spotkań mieszkańców oraz animatorem życia kulturalnego na wsi. Zapewniają dodatkowy dostęp do źródeł wiedzy oraz tworzą środowisko alternatywnego spędzania czasu przez dzieci i młodzież, spełniając w ten sposób swoje zadania statutowe. Zmodernizowane obiekty wpływają na integrację lokalnej społeczności oraz promocję wspólnego czasu wolnego. Dzięki działaniom obejmującym remonty szkół, remiz i świetlic, obywatele gminy otrzymują atrakcyjne warunki do zbiorowych spotkań, zabawy oraz pracy. Ponadto niniejsze obiekty dają możliwość tworzenia kół i grup zainteresowań zrzeszających różne grupy wiekowe ludności lokalnej. W efekcie funkcjonowania szkół, świetlic oraz remiz, osiągnięta została swoista integracja mieszkańców.

Na terenie gminy działają również organizacje i stowarzyszenia pozarządowe, które wspierają rozwój kulturowy Gminy. Do takich zgrupowań należą m.in.¹:

- Klub Karate Tradycyjnego Płock,
- Ochotnicza Straż Pożarna Nowe Boryszewo,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Juryszewie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Radzanowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Rogozinie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Szczytnie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Woźnikach,
- Stowarzyszenie „Anielski Kredens”,
- Stowarzyszenie „Nadzieja dla wszystkich”,
- Stowarzyszenie „Wesoła Chatka”,
- Stowarzyszenie „Nasz Kosino”,
- LGD „Razem dla rozwoju”,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Radzanowo.

¹ Wyszukiwarka KRS, Strona główna - Gmina Radzanowo

Ponadto, na terenie gminy działają następujące Kluby Sportowe: Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Olimpia”, Uczniowski Klub Sportowy „Atleta”, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Ciółkowo” oraz Gminny Klub Sportowy Polonia Radzanowo.

Ważnym elementem społeczności lokalnej są także koła gospodyń wiejskich, które działają na rzecz integracji społeczności, pielęgnowania tradycji i rozwoju kultury ludowej. Członkowie KGW organizują wydarzenia kulturalne, kulinarne, edukacyjne oraz wspierają inicjatywy społeczne i charytatywne. Na terenie gminy działa 6 Kół²:

- KGW EKO-GOSPOSIE w Brochocinie,
- KGW Zakątek nad Słupianką w Białkowie,
- KGW Przyjaciele w Męczennie,
- KGW „Cuda-Wianki” w Radzanowie,
- KGW „Młode Rogozino”,
- KGW „Chaberki” w Ciółkówku.

Obecność GOK, Biblioteki Publicznej oraz działalność licznych stowarzyszeń, OSP, Kół Gospodyń Wiejskich i klubów sportowych znacząco wpływa na rozwój społeczny Gminy Radzanowo, integrując mieszkańców, wspierając lokalną tożsamość i aktywizując różne grupy wiekowe. Instytucje te oferują przestrzeń do rozwoju kulturalnego, edukacyjnego i sportowego, organizując wydarzenia, warsztaty i inicjatywy społeczne, które wzmacniają więzi międzyludzkie, promują tradycje oraz sprzyjają aktywnemu stylowi życia, co przekłada się na większe zaangażowanie obywatelskie i podniesienie jakości życia w gminie.

Obiekty zabytkowe

Kolejnym, istotnym elementem kulturowym Gminy są obiekty zabytkowe znajdujące się w jej obrębie. Cennymi kulturowo obiektami znajdującymi się na terenie gminy Radzanowo są m.in.³:

- cmentarz rzymsko-katolicki w Woźnikach,
- cmentarz ewangelicko-augsburski w Białkowie,
- dwór w zespole dworskim w Ciółkowie,
- park w zespole parkowym w Ciółkowie,
- dwór (ruiny) w zespole dworskim w Kosinie,
- park w zespole dworskim w Kosinie,
- park dworski w Męczeninie,
- cmentarz ewangelicko-augsburski w Nowym Boryszewie,

² <https://www.radzanowo.pl/>

³ dane przekazane przez Urząd Gminy Radzanowo

- kościół parafialny pw. św. Floriana w Radzanowie,
- park dworski w Radzanowie,
- cmentarz rzymsko-katolicki w Radzanowie,
- spichlerz w Radzanowie,
- dwór w Rogozinie,
- kościół parafialny pw. św. Michała w Woźnikach z otaczającym drzewostanem,
- dzwonnica przy kościele parafialnym pw. św. Michała w Woźnikach,
- cmentarz przykościelny przy kościele parafialnym pw. św. Michała w Woźnikach.
- park dworski w Woźnikach,
- dwór w Woźnikach.

Obecność obiektów zabytkowych w gminie ma istotny wpływ na jej rozwój, ponieważ stanowią one nie tylko świadectwo bogatej historii i dziedzictwa kulturowego, ale także przyciągają turystów i miłośników historii, co sprzyja promocji regionu oraz pobudza lokalną gospodarkę. Zabytki kształtują tożsamość mieszkańców, wzmacniając dumę z lokalnych tradycji i dziedzictwa, a ich odpowiednia ochrona i wykorzystanie stwarzają możliwości do organizacji wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych czy turystycznych. Dzięki temu obiekty zabytkowe stają się ważnym elementem integracji społecznej, edukacji oraz rozwoju sektora usług, wpływając na zwiększenie atrakcyjności gminy zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających.

1.4 Pomoc społeczna

Ustawowe zadania pomocy społecznej na terenie gminy wypełnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzanowie. Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne usprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej świadczonej na rzecz poprawy funkcjonowania osób w środowisku społecznym,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Mieszkańcy mogą korzystać ze wsparcia w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej. Istotną funkcję sprawują pracownicy socjalni, którzy podejmując współpracę z rodziną, diagnozują ich

sytuację oraz określają plan pomocy. Pracą socjalną w szczególności objęte są osoby i rodziny, które nie są w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych wykorzystując własne zasoby, usprawnienia i możliwości, a szczególnie rodziny niepełne, wielodzietne rodziny niezaradne życiowo. W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób lub rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W gminie Radzanowo pomoc i wsparcie z zakresu pomocy społecznej w 2023 roku otrzymało 460 osób, co stanowiło niespełna 5,54% wszystkich mieszkańców gminy. Jednym z warunków uzyskania świadczeń z pomocy społecznej jest wystąpienie co najmniej jednej z przyczyn określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Powody udzielenia pomocy społecznej na terenie gminy Radzanowo w 2023 roku

Powody udzielenia pomocy w 2023 roku	Liczba rodzin ogółem
ubóstwo	51
długotrwała lub ciężka choroba	50
bezrobocie	39
niepełnosprawność	33
sytuacja kryzysowa	2
alkoholizm	14
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	19
potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność	12
zdarzenia losowe	2
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym rodziny niepełne	15
bezdomność	2
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2
przemoc w rodzinie	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu o stanie Gminy Radzanowo za 2023 rok

Ogółem z pomocy w postaci pracy socjalnej skorzystało 167 rodzin o liczbie osób w tych rodzinach równej 460. Wyłącznie w postaci pracy socjalnej skorzystały 78 rodzin o liczbie osób w tych rodzinach 156⁴.

⁴ Raport o stanie Gminy Radzanowo za 2023 rok

Programy realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców Gminy to:

- Program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (zatrudnienie jednego asystenta rodziny, który w 2023 roku pracą objął 58 osób),
- Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie (w 2023 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny prowadził 12 procedur NK),
- Karta Dużej Rodziny (złożono 85 wniosków dla 194 osób),
- Posiłek w szkole i w domu (pomocą objęto 95 osób, w tym 35 dzieci było dożywianych w szkołach i przedszkolach),
- Prace społecznie-użyteczne (w 2023 roku zorganizowano we współpracy PUP w Płocku prace społecznie-użyteczne dla 7 osób),
- Program „Czyste Powietrze” (w 2023 roku wydano 149 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego),
- Refundacja podatku „VAT” (złożono 30 wniosków – pomoc została udzielona 16 rodzinom),
- Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2023 (w ramach programu pomocą objęto 1 osobę).

Na terenie gminy działa ponadto:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zajmująca się inicjowaniem działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Radzanowie, którego celem działań jest:
 - usprawnienie systemu przepływu informacji oraz reagowania na zidentyfikowane problemy społeczne, w tym w szczególności przemocy w rodzinie,
 - zintegrowanie działań instytucji i organizacji odpowiedzialnych za realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
 - skuteczna pomoc krzywdzonym członkom rodzin, a w szczególności dzieciom.

1.5 Opieka zdrowotna

Istotnym elementem infrastruktury społecznej jest system ochrony zdrowia. Jego poziom w sposób znaczący wiąże się z jakością wykonywanej pracy przez mieszkańców oraz wpływa

na wydatki budżetu. Dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia zależy przede wszystkim od liczby instytucji świadczących usługi zdrowotne, ich rozmieszczenia oraz kosztów usług.

Na terenie gminy, jednostką główną zapewniającą opiekę medyczną jest Ośrodek Zdrowia w Radzanowie (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicines” – Kazimierz Przepiórski) znajdujący w Radzanowie.

Dodatkowo, na terenie gminy funkcjonują również:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Lancet” w Rogozinie,
- Rehabilitacja Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicines” Kazimierz Przepiórski, znajdujący w Radzanowie.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku liczba udzielonych porad lekarskich była równa 27 001, co stanowiło o 7,51% więcej w stosunku do 2020 roku. Zwiększyła się także liczba punktów aptecznych, gdyż do 2021 roku funkcjonował jeden punkt, a od 2022 roku są 2 takie punkty. Dane liczbowe dotyczące liczby porad lekarskich i punktów aptecznych na terenie gminy latach 2020-2023 przedstawiono poniżej.

Tabela 9. Liczba punktów aptecznych oraz porad lekarskich udzielonych w latach 2020-2023 na terenie gminy Radzanowo

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
porady lekarskie ogółem	25 114	25 370	28 144	27 001
punkty apteczne	1	1	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Dostęp mieszkańców do aptek oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej zapewniają pobliskie miasta, głównie Płock. W związku z powyższym, wielu mieszkańców korzysta z zakładów opieki zdrowotnej zlokalizowanych w sąsiednich gminach oraz w mieście Płock.

1.6 Aktywność społeczna

Na aktywność społeczną wpływa przede wszystkim kapitał społeczny, czyli zestaw nieformalnych wartości i norm etycznych wspólnych dla członków określonej grupy i umożliwiający im skutecznie współdziałanie. Pod względem ekonomicznym jakość kapitału społecznego oddziałuje na procesy wzrostu i rozwoju, dlatego świadoma kreacja kapitału społecznego jest właściwą strategią rozwojową, a sprawne zarządzanie gminą, charakteryzuje się wysoką jakością rządzenia, może stać się głównym czynnikiem kreacji tego kapitału.

O ile jakość rządzenia jest bezpośrednio powiązana z obowiązującymi przepisami prawa, tak jakość kapitału społecznego wynika z uwarunkowań lokalnych i powinna opierać się na budowaniu zaufania do instytucji publicznych, które funkcjonują na rzecz miejscowej społeczności.

Na kapitał społeczny składają się m.in. wiedza, normy etyczne i kulturowe, empatia, ale również zaangażowanie społeczne. O ile poziom wiedzy jest trudny do zmierzenia, poza analizą wyników w nauce uczniów, o tyle normy etyczne i kulturowe oraz poziom zaangażowania mieszkańców da się zaobserwować.

Frekwencja wyborcza

Analizując frekwencję w wyborach na terenie gminy Radzanowo, zauważyć można wzrastającą świadomość i aktywność społeczną mieszkańców, którzy coraz liczniej w nich uczestniczą. W wyborach prezydenckich z lat 2015 i 2020 różnica ta wyniosła ponad 15,0 p. proc., natomiast w wyborach do Sejmu i Senatu różnica między 2015 a 2023 rokiem wyniosła ponad 25 p. proc. W przypadku wyborów do Parlamentu Europejskiego między 2014 a 2024 rokiem była równa ponad 15 p. proc. W przypadku frekwencji w wyborach samorządowych zaobserwowano spadek. Wskazuje to na fakt, iż dla mieszkańców najistotniejsze są kwestie na poziomie krajowym, tj. wybór składu Sejmu i Senatu oraz Prezydenta. Szczegółowe dane dotyczące frekwencji wyborczej na terenie gminy Radzanowo w ostatnich latach przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 10. Frekwencja wyborcza na terenie gminy Radzanowo w latach 2014-2024

Wybory	Lata		
Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	2015	2020	
I tura	44,56%	61,23%	
II tura	52,08%	67,45%	
Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej	2015	2019	2023
Sejm	47,59%	56,46%	73,69%
Senat	47,57%	56,44%	73,60%

Wybory do Parlamentu Europejskiego	2014	2019	2024
Frekwencja ogółem	15,64%	40,31%	33,57%
Wybory Samorządowe ⁵	2014	2018	2024
Sejmik Województwa	60,95%	56,70%	58,06%
Rada Powiatu	60,61%	56,76%	58,05%
Rada Gminy	60,91%	68,39%	59,34%
Wójt – I tura	60,99%	65,04%	58,03%

Źródła: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Organizacje pozarządowe i ekonomia społeczna

Na terenie gminy Radzanowo co roku uchwalany jest Program współpracy Gminy Radzanowo z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Współpraca Gminy z organizacjami dotyczy realizacji zadań publicznych realizowanych przez Gminę z zakresu:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy,
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- ochrony środowiska i przyrody,
- porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- promocji gminy,
- promocji i organizacji wolontariatu,
- działania na rzecz organizacji pozarządowych.

Głównym celem współpracy jest wdrażanie zasady partycypacji społecznej i rozwijanie partnerstwa pomiędzy samorządem Gminy Radzanowo i organizacjami pozarządowymi, ukierunkowane na rozpoznawanie i zaspokajanie potrzeb mieszkańców oraz wzmacnianie aktywności społecznej obywateli.

Cele szczegółowe współpracy to:

- ożywienie społecznej aktywności społecznej aktywności mieszkańców, w tym działalności wolontarystycznej,

⁵ W latach 2015-2024 nie przeprowadzano drugiej tury wyborów na Wójta.

- rozwijanie nowych form współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, zapewniających efektywne wykonywanie zadań publicznych Gminy,
- umocnienie poczucia współtworzenia i współodpowiedzialności obywateli za społeczność lokalną, za rozwój zasobów ludzkich, organizacyjnych i materialnych służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Gminy,
- uzupełnienie działań publicznych w obszarach mniej zagospodarowanych przez administrację,
- pobudzenie aktywności organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych,
- wzmocnienie pozycji organizacji pozarządowych i zapewnienie im równych z innymi podmiotami szans w realizacji zadań publicznych,
- wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych,
- prowadzenie nowatorskich i efektywnych działań na rzecz mieszkańców oraz tworzenie systemowych rozwiązań dla ważnych problemów społecznych,
- przygotowanie i realizacja projektów partnerskich,
- zwiększenie świadomości korzyści z partnerskiej współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi,
- integracja organizacji realizujących zadania publiczne,
- racjonalne wykorzystywanie publicznych środków.

Na terenie gminy Radzanowo działają następujące organizacje pozarządowe⁶:

- Klub Karate Tradycyjnego Płock,
- Ochotnicza Straż Pożarna Nowe Boryszewo,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Juryszewie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Radzanowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Rogozinie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Szczytnie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Woźnikach,
- Stowarzyszenie „Anielski Kredens”,
- Stowarzyszenie „Nadzieja dla wszystkich”,
- Stowarzyszenie „Wesoła Chatka”,
- Stowarzyszenie „Nasz Kosino”,
- LGD „Razem dla rozwoju”,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Radzanowo.

⁶ Wyszukiwarka KRS, Strona główna - Gmina Radzanowo

Ekonomia społeczna to sfera aktywności obywatelskiej, która poprzez działalność ekonomiczną i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu.

Podmiotami ekonomii społecznej są instytucje, w których najważniejszą rolę odgrywają ludzie. Zysk w przypadku takich instytucji nie jest celem – jest to działalność na rzecz społeczności lokalnej działająca w wyżej wymienionym zakresie. Do takich instytucji na terenie gminy Radzanowo kwalifikują m.in. stowarzyszenia.

Działalność organizacji pozarządowych ma istotny wpływ na rozwój gminy, ponieważ aktywizuje mieszkańców, wspiera integrację społeczną i wypełnia ważne funkcje kulturalne, edukacyjne oraz pomocowe. Dzięki swoim inicjatywom organizacje te ożywiają lokalne życie społeczne, organizując wydarzenia, warsztaty czy akcje charytatywne, które budują więzi międzyludzkie i wzmacniają tożsamość lokalną. Często angażują się także w działania na rzecz zachowania tradycji, ochrony środowiska czy poprawy jakości życia mieszkańców. Ich obecność wspiera także rozwój kapitału społecznego oraz może przyciągać środki zewnętrzne, np. granty czy dotacje, które służą dalszemu rozwojowi infrastruktury i inicjatyw oddolnych w gminie.

1.7 Bezpieczeństwo publiczne

W zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy działania prowadzą:

- Posterunek Policji w Radzanowie,
- jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP Radzanowo, OSP Juryszewo, OSP Woźniki, OSP Szczytno, OSP Nowe Boryszewo, OSP Rogozino).

Powyższe podmioty i instytucje chronią życie, zdrowie i mienie obywateli oraz zapewniają szeroko rozumiany porządek społeczny zapewniający prawidłowe funkcjonowanie społeczeństwa.

Policja

Na terenie gminy Radzanowo swoje zadania wykonuje 2 dzielnicowych Posterunku Policji w Radzanowie, którzy podlegają pod Komendę Powiatową Policji w Płocku.

Rejon I → miejscowości: Wólka, Łoniewo, Kosino, Chełstowo, Radzanowo, Radzanowo Dębniaki, Radzanowo Lasocin, Szczytno, Czerniewo, Woźniki, Woźniki Paklewy, Ślepkowo Szlacheckie, Ślepkowo Królewskie, Ciółkowo, Ciółkówko, Śniegocin, Trębina

Zakładanym celem na wskazanym terenie jest zapewnienie właściwego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i wyeliminowanie negatywnych zjawisk społecznych wpływających na ład i porządek publiczny – zaśmiecanie i spożywanie alkoholu w rejonie

skweru zielonego przyległego do byłego magazynu zbożowego usytuowanego między ul. Spółdzielczą a Kredytową w Radzanowie.

Rejon II → miejscowości: Rogozino, Białkowo, Juryszewo, Wodzymin, Chomętowo, Dźwierzno, Brochocin, Brochocinek, Kostrogaj, Stare Boryszewo, Nowe Boryszewo, Stróżewko, Męczenino

Zakładanym celem na wskazanym terenie jest zapewnienie właściwego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i wyeliminowanie negatywnych zjawisk społecznych wpływających na ład i porządek publiczny – nieprawidłowe parkowanie pojazdów w rejonie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego znajdującego się na ul. Mazowieckiej 25 w Rogozinie.

Straż pożarna

Ochronę przeciwpożarową na terenie gminy Radzanowo zapewniają przede wszystkim jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Ich dodatkowym celem jest również ochrona ludności, zakładów pracy, urządzeń użyteczności publicznej i dóbr kultury oraz ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w sytuacjach kryzysowych, a także pomoc przy wypadkach drogowych.

Na terenie gminy Radzanowo działa 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej: OSP Radzanowo, OSP Juryszewo, OSP Woźniki, OSP Szczytno, OSP Nowe Boryszewo, OSP Rogozino. Dwie z nich, OSP Rogozino i OSP Woźniki znajdują się w Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego.

Poniżej przedstawiono udział jednostek OSP w działaniach ratowniczych w 2023 roku.

Tabela 11. Udział jednostek OSP z obszaru gminy Radzanowo w działaniach ratowniczych w 2023 roku

Nazwa jednostki	Rodzaj prowadzonych działań			
	Ogólna liczba zdarzeń	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe
OSP Rogozino	53	16	36	1
OSP Woźniki	46	15	31	0
OSP Radzanowo	14	7	7	0
OSP Juryszewo	0	0	0	0
OSP Szczytno	2	0	2	0
OSP Nowe Boryszewo	3	0	3	0
Razem	118	38	79	1

Źródło: Raport o stanie Gminy Radzanowo za 2023 r.

Gmina Radzanowo posiada charakter rolniczy, dlatego nasilone zagrożenie pożarowe występuje tu sezonowo. Dzieje się tak podczas występujących okresów letnich suszy, w szczególności w czasie wzmożonej palności, podczas zbioru zbóż w trakcie żniw.

Strażacy z jednostek OSP na terenie gminy stale podnoszą swoje kwalifikacje, uczestnicząc w licznych szkoleniach, kursach i ćwiczeniach, celem doskonalenia swojego działania w nagłych wypadkach.

2. Sfera gospodarcza

W ramach diagnozy sytuacji gospodarczej analizie poddano liczbę i strukturę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz lokalny rynek pracy, w tym liczbę pracujących i bezrobotnych.

2.1 Podmioty gospodarcze i lokalny rynek

Gmina Radzanowo ma charakter typowo rolniczy. Głównym miejscem pracy i źródłem utrzymania dla większości mieszkańców są zakłady produkcyjne i usługowo-handlowe w pobliskim Płocku oraz praca w gospodarstwach rolnych.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na terenie gminy Radzanowo w 2023 roku zarejestrowanych było 806 podmiotów gospodarczych, co stanowiło wzrost o 13,68% w stosunku do 2020 roku. Na terenie gminy można zaobserwować dominację jednej sekcji nad innymi – jest to sekcja G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle).

Według klas wielkości, na terenie gminy Radzanowo w 2023 roku dominowały mikroprzedsiębiorstwa, tj. podmioty zatrudniające poniżej 10 pracowników. W tym okresie zarejestrowane były 806 przedsiębiorstwa, z czego 96,03% stanowiły mikroprzedsiębiorstwa. Wśród małych przedsiębiorstw można zaklasyfikować 31 podmiotów. Zarejestrowane było także 1 średnie przedsiębiorstwo. Szczegółowe dane dotyczące wielkości przedsiębiorstw na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023 zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 12. Liczba przedsiębiorstw na terenie gminy Radzanowo według klas wielkości w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Mikroprzedsiębiorstwa (poniżej 10 osób)	680	703	734	774
Małe przedsiębiorstwa (10-49 osób)	28	29	31	31
Średnie przedsiębiorstwa (50-249 osób)	1	1	1	1
Razem	709	733	766	806

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Podmiotami gospodarczymi działającymi na terenie gminy Radzanowo, mającymi kluczowe znaczenie dla jej rozwoju są:

- PPH Okruszek Sp. z o.o.,
- FOL-MECH Sp. z o.o.,

- AGRO-BUD Sp. j.,
- Wykonawstwo Robót Wodno-Sanitarnych BANGO Sp. j.,
- IWMAR Marek Wasowski,
- Tomer Tomasz Rózycki,
- Tucholski Sp. z o.o.,
- BUDMAT Materiały Budowlane,
- Mariusz Gorsiak MARMAR,
- sklep Dino,
- sklep Biedronka.

Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) i osób fizycznych (PIT) ma istotny wpływ na budżet gminy, ponieważ są to jedne z kluczowych źródeł dochodów własnych samorządu. Ich wysokość bezpośrednio przekłada się na możliwości finansowe gminy w zakresie realizacji zadań publicznych. W tabeli poniżej przedstawiono wpływy do budżetu Gminy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) i fizycznych (PIT). Można zauważyć, iż w ciągu analizowanych lat wpływy z tytułu CIT zwiększyły się o 69,01%, natomiast wpływy z tytułu PIT zmniejszyły się o 3,50%.

Tabela 13. Wpływy do budżetu Gminy Radzanowo z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) i fizycznych (PIT) na przestrzeni lat 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Wpływy do budżetu Gminy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)	76 699,00 zł	128 807,00 zł	106 973,00 zł	129 629,00 zł
Wpływy do budżetu Gminy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT)	6 945 319,00 zł	8 005 323,00 zł	10 014 610,00 zł	7 188 310,00 zł

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy z lat 2020-2023

Bezpośrednie sąsiedztwo miasta Płock ma dwojaki wpływ na rozwój gospodarczy gminy Radzanowo. Z jednej strony stanowi istotny atut – bliskość dużego ośrodka miejskiego zapewnia mieszkańcom dostęp do szerokiego rynku pracy, usług i infrastruktury, co znacząco podnosi komfort życia i stabilność ekonomiczną lokalnej społeczności. Z drugiej jednak strony obecność Płocka działa hamująco na rozwój przedsiębiorczości w granicach samej gminy. Mieszkańcy, zamiast inwestować i zakładać działalność gospodarczą na terenie gminy Radzanowo, często wybierają prowadzenie firm w Płocku, gdzie istnieje większy rynek zbytu. W rezultacie działalność gospodarcza na obszarze gminy ogranicza się głównie do już

funkcjonujących podmiotów, a pojawianie się nowych inicjatyw jest sporadyczne. Taka sytuacja prowadzi do stagnacji lokalnej przedsiębiorczości i ogranicza wpływy do budżetu gminy z tytułu podatków lokalnych.

2.2 Rynek pracy

Dostęp do zatrudnienia ma istotny wpływ na sytuację materialną mieszkańców. Podobnie jak w innych regionach kraju, w gminie Radzanowo w ostatnich latach zaobserwowano spadek liczby osób bezrobotnych. Jest to w dużej mierze związane z ogólnym rozwojem gospodarczym całego kraju oraz powstaniem nowych miejsc pracy.

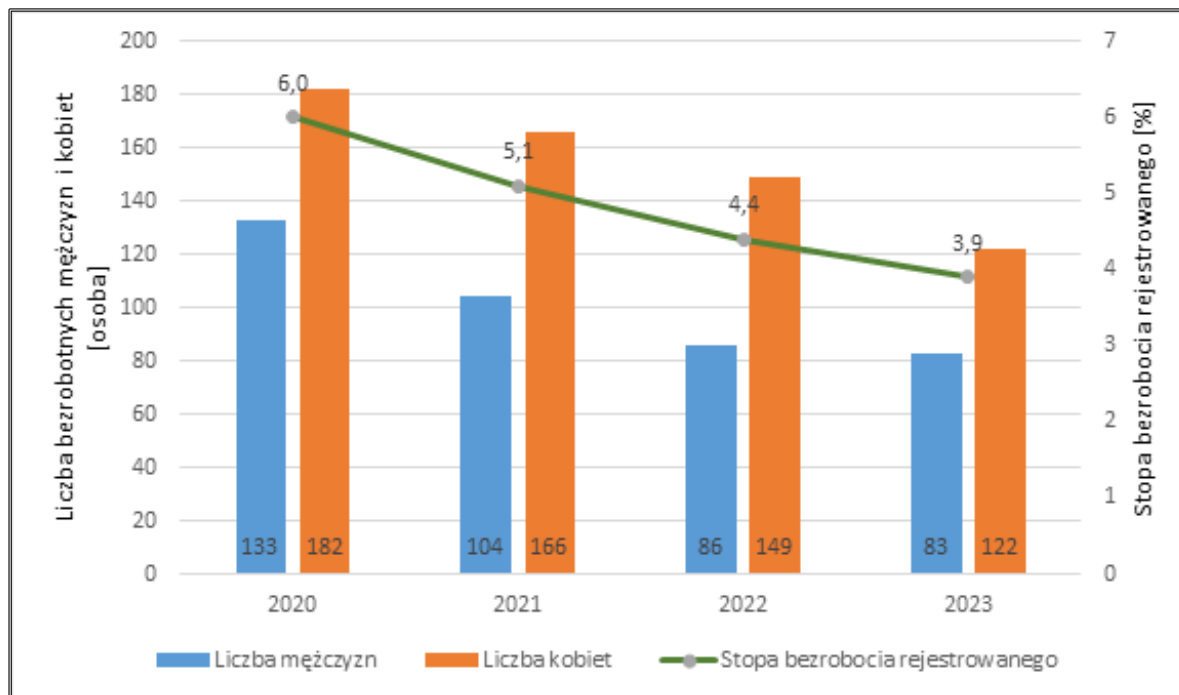
W 2023 roku liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Radzanowo wynosiła 205 osób, co stanowiło o 34,92% mniej w stosunku do roku 2020. We wszystkich analizowanych latach liczba kobiet bezrobotnych dominowała nad liczbą bezrobotnych mężczyzn.

Tabela 14. Bezrobocie na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023

Wyszczególnienie		Jednostka miary	2020	2021	2022	2023
Bezrobotni zarejestrowani wg płci						
Ogółem		osoba	315	270	235	205
w tym:	Mężczyźni	osoba	133	104	86	83
	Kobiety	osoba	182	166	149	122
Stopa bezrobocia rejestrowanego wg płci						
Ogółem		%	6,0	5,1	4,4	3,9
Mężczyźni		%	4,7	3,7	3,0	2,9
Kobiety		%	7,4	6,8	6,1	5,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 2. Bezrobotni zarejestrowani wg płci na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W grupie osób do 25 roku życia liczba osób bezrobotnych spadła o 58,14%, w grupie osób do 30 roku o 43,37%, a w grupie powyżej 50 roku życia o 35,16%. Liczba osób pozostająca długotrwale bezrobotna zmniejszyła się w analizowanym okresie o 80 osób, tj. o 41,88%.

Tabela 15. Bezrobotni zarejestrowani wg wieku w gminie Radzanowo w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	Jednostka	2020	2021	2022	2023
Do 25 roku życia	osoba	43	33	27	18
Do 30 roku życia	osoba	83	70	61	47
Powyżej 50 roku życia	osoba	91	74	66	59
Długotrwale bezrobotni	osoba	191	172	141	111

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Spadek bezrobocia na terenie gminy prowadzi do wzrostu dochodów mieszkańców, co przekłada się na większą konsumpcję i ożywienie lokalnego rynku, wspierając rozwój małych i średnich przedsiębiorstw. Zmniejszenie liczby osób pozostających bez pracy wpływa również na poprawę nastrojów społecznych, ograniczenie problemów społecznych, takich jak: ubóstwo czy wykluczenie, a także wzmacnia poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji wśród mieszkańców. Wzrost zatrudnienia skutkuje także większymi wpływami do budżetu gminy z tytułu podatków, co pozwala samorządowi na intensywniejsze inwestycje w infrastrukturę, edukację, kulturę czy ochronę zdrowia, co z kolei sprzyja dalszemu rozwojowi i przyciąganiu nowych mieszkańców oraz inwestorów.

3. Sfera przestrzenna

W zakresie sytuacji przestrzennej przeanalizowano m.in. strukturę zagospodarowania gruntów, walory przyrodnicze, jakość powietrza, dostęp do infrastruktury komunikacyjnej, zasób mieszkaniowy, zaopatrzenie w energię elektryczną, ciepło i gaz, a także system wodno-kanalizacyjny i gospodarkę odpadami.

3.1 Przestrzeń i środowisko

Powierzchnia gminy Radzanowo wynosi 10 445 ha. Zgodnie z danymi GUS, w obecnej strukturze funkcjonalnej gminy największy udział procentowy w powierzchni jednostki stanowią użytki rolne (92,72%) oraz grunty zabudowane i zurbanizowane (3,46%). Ogólna powierzchnia łądowa gminy wynosi 10 431 ha, co stanowi 99,87% powierzchni całkowitej. Resztę obszaru stanowią grunty pod wodami. Szczegółowe dane na temat struktury zagospodarowania gruntów na terenie gminy Radzanowo przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Struktura zagospodarowania gruntów gminy Radzanowo

Rodzaje gruntów	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
Użytki rolne, w tym:	9 685	92,72%
Grunty orne	8 431	80,72%
Sady	237	2,27%
Łąki trwałe	225	2,15%
Pastwiska trwałe	458	4,38%
Grunty rolne zabudowane	288	2,76%
Grunty pod rowami	46	0,44%
Lasy oraz grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, w tym:	329	3,15%
Lasy	241	2,31%
Grunty zadrzewione i zakrzewione	88	0,84%
Grunty pod wodami	14	0,13%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	361	3,46%
Grunty rolne - nieużytki	56	0,54%
Razem	10 445	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Struktura przestrzenna gminy posiada typowo wiejski charakter. Przeważa rozproszona zabudowa zagrodowa. Koncentracja zabudowy występuje jedynie w miejscowości Radzanowo oraz Rogozino, gdzie skoncentrowane są usługi usługowe, handlowe i kulturalne.

Dodatkowo południowo-zachodni obszar gminy z racji sąsiedztwa z miastem Płockiem podlega przemianom struktury przestrzennej związanej z rozwojem osadnictwa i ulega powolnemu przekształceniu w charakter podmiejski.

Głównymi obszarami przewidzianymi pod rozwój jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej są tereny położone w południowo-zachodniej części gminy przy granicy z miastem Płockiem oraz w miejscowościach Rogozino oraz Radzanowo.

Obszary przewidziane pod rozwój aktywności gospodarczej wytyczono głównie w pobliżu granicy z miastem Płockiem oraz na południe od miejscowości Rogozino.

Natomiast, wzdłuż obecnych ciągów komunikacyjnych z zabudową zagrodową przewidziano w dalszym stopniu tereny zabudowy związanej z gospodarstwami rolnymi.

Walory przyrodnicze

Walorami przyrodniczymi nazywamy wszystkie te elementy i zasoby środowiskowe ukształtowane bez wpływu i ingerencji człowieka, które mogą stać się celem ruchu turystycznego. Są one jednymi z najważniejszych aspektów branych pod uwagę przy opisywaniu atrakcyjności danego regionu. Mają wpływ nie tylko na turystykę obszaru, ale również na sferę gospodarczą i ekonomiczną. Największym zagrożeniem dla walorów przyrodniczych jest niewątpliwie człowiek i związana z nim jego aktywność, w tym należy uwzględnić zanieczyszczenie środowiska, urbanizację, a także turystykę.

Gmina Radzanowo znajduje się na terenie **Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu**, który obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Obszar ten został ustanowiony na podstawie uchwały nr 163/XXVI/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Płocku z dnia 9 czerwca 1988 r. w sprawie ochrony krajobrazu w województwie płockim.

Ponadto, na obszarze gminy Radzanowo znajdują się **2 pomniki przyrody**:

- Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) – została uznana za pomnik przyrody na mocy zarządzenia nr 38/89 Wojewody Płockiego z dnia 5 czerwca 1989 r.,
- Aleja Altana lipowa (typ pomnika: wieloobiektowy, 6 pomników przyrody gatunku Lipa drobnolistna *Tilia cordata*) – uznana za pomnik przyrody na mocy uchwały nr V/29/2015 Rady Gminy Radzanowo z dnia 6 marca 2015 r.

Gmina Radzanowo charakteryzuje się bogatą roślinnością ze względu na zróżnicowane warunki biotopu. Występuje tu wiele ekosystemów, do których należą m.in. ekosystemu

naturalne (leśne), seminaturalne (trwałe użytki zielone – łąki i pastwiska), agrocenozy o zróżnicowanej strukturze upraw (okopowe, pastewne, zboża, sady, plantacje krzewów owocowych i warzyw), ogrody przydomowe oraz zieleń urządzona (skwery, zieleńce).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy zajmuje 254,13 ha. Lesistość w 2023 roku na terenie gminy była równa 2,4%. Lasy publiczne znajdują się w zarządzie Nadleśnictwa Płock. Przeważająca większość lasów na terenie gminy Radzanowo należy do osób prywatnych. Z tego powodu oraz z racji niewielkiej powierzchni jaką zajmują, pełnią one jedynie uzupełniającą rolę w systemie przyrodniczym gminy i nie stanowią większej wartości przyrodniczej.

Tabela 17. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Radzanowo

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2023
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	254,13
Lesistość w %	%	2,4
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	76,67
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	76,67
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	76,67
Grunty leśne prywatne	ha	177,46
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	253,45
Lasy publiczne ogółem	ha	76,03
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	76,03
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	76,03
Lasy prywatne ogółem	ha	177,42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Dominującym gatunkiem lasotwórczym na terenie Nadleśnictwa Płock jest sosna. W dalszej kolejności są: olsza, dąb, brzoza. W składzie siedliskowym przeważają trzy siedliska: Bśw (Bór świeży), BMśw (Bór mieszany świeży), LMśw (Las mieszany świeży)⁷.

Ze świata zwierząt na obszarze gminy znajdują się gatunki charakterystyczne dla polskiej fauny:

— ptaki: kuropatwa, bażant zwyczajny, dzikie gęsi, dzikie kaczki, bociany, żurawie, czaple, bieliki,

⁷ <https://plock.lodz.lasy.gov.pl/>

- zwierzyna: lisy, zające, borsuki, gryzonie, jenoty, bobry, wydry, norki amerykańskie, kuny i inne,
- gady: jaszczurka zwinka, padalec, zaskroniec, żmija zygzakowata,
- płazy: kumak nizinny, ropucha szara i zielona, rzekotka drzewna, traszka zwyczajna.

Stan jakości powietrza

Województwo mazowieckie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza – zgodnie z przyjętym podziałem, Gmina Radzanowo należy do strefy mazowieckiej.

W poniższej tabeli zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C₆H₆),
- ozon troposferyczny (O₃),
- pył zawieszony PM₁₀, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył PM_{2,5}.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny — oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania

na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy — oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego — oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie — z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków — w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II — poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy mazowieckiej. Zgodnie z przedstawionymi wynikami, odnotowano przekroczenie stężenia benzo(a)pirenu w zakresie ochrony zdrowia ludzi.

Tabela 18. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2024 dla celu ochrony zdrowia ludzi

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
PL1404	strefa mazowiecka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2024

Tabela 19. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2024 dla celu ochrony roślin

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO _x	O ₃
PL1404	strefa mazowiecka	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2024

W ocenie jakości powietrza za 2024 rok na terenie gminy Radzanowo, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin, w odniesieniu do poziomu docelowego stwierdzono przekroczenie dla stężenia ozonu.

Na terenie gminy Radzanowo głównym źródłem zanieczyszczeń są kotłownie indywidualnych gospodarstw domowych oraz zlokalizowane w gminie mniejsze zakłady produkcyjne.

W ostatnich latach Gmina zrealizowała następujące inwestycje w ramach poprawy stanu powietrza, z których duża część uzyskała dofinansowanie unijne. Ponadto, Gmina Radzanowo bierze udział w Programie „Czyste Powietrze”, w ramach którego mieszkańcy mogą pozyskać dofinansowanie na:

- wymianę kopciucha na nowe efektywne i ekologiczne źródło ciepła,
- modernizację lub wykonanie instalacji grzewczej,
- ocieplenie budynku,
- wymianę okien i drzwi,
- zakup rekuperacji, czyli wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła,
- ocenę stanu energetycznego Twojego domu i wskazanie najlepszego rozwiązania (obowiązkowe w nowym programie: audyt i dokument podsumowujący audyt energetyczny oraz świadectwo charakterystyki energetycznej).

W ramach tego Programu, GOPS wydał w 2023 roku, 149 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego⁸.

Gmina Radzanowo posiada warunki klimatyczne sprzyjające rozwojowi odnawialnych źródeł energii. Na terenie gminy znajdują się zarówno elektrownie wiatrowe, jak i instalacje

⁸ Raport o stanie Gminy Radzanowo za 2023 roku

fotowoltaiczne. W ostatnim czasie w obrębie gminy powstały 2 farmy fotowoltaiczne. W związku z rolniczym charakterem Gminy istnieje także potencjał pozyskiwania energii z biomasy.

Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Radzanowo pod względem hydrograficznym należy do dorzecza Wisły. Wody powierzchniowe na tym terenie zajmują obszar 14 ha co stanowi 0,13% ogólnej powierzchni gminy. W północnej części analizowanej jednostki swoje źródło biorą rzeki Sierpienica i Mołtawa. Jest to również tzw. obszar bifurkacji⁹, ponieważ rzeka Sierpienica płynie na północ, wpadając do rzeki Skrwy Prawej, natomiast Mołtawa płynie na południowy wschód i wpływa do rzeki Wisły. Ponadto spod Rogozina wypływa prawy dopływ Słupianki oraz dopływ Rosicy. Słupianka natomiast bierze początek na południe od Radzanowa, a źródłiskowymi obszarami Brzeźnicy są okolice Męczenina i Ślepkowa Królewskiego. Na terenie gminy zlokalizowane są również mniejsze zbiorniki wodne i stawy oraz również mniejsze rzeczki i kanały.

Gmina zlokalizowana jest w obrębie 6 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych. W poniższej tabeli przedstawiono jakość wód poszczególnych jednolitych części, tj. ich stan ekologiczny i chemiczny oraz ogólną ocenę.

Tabela 20. Charakterystyka zlewni jednolitych części wód powierzchniowych, w obrębie których znajduje się gmina Radzanowo

Kod JCWP	Nazwa	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód (ogólny)
RW200012275999	Wisła od Narwi do zb. Włocławek	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW20001027369	Słupianka	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW20001027389	Rosica	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW20001027529	Brzeźnica	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód
RW20001027329	Mołtawa	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW2000102756439	Sierpienica do dopływu spod Drobina	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

⁹ Bifurkacja – to rozwidlenie się rzeki na dwa lub więcej ramion, które następnie płyną do dwóch różnych dorzeczy.

W zakresie wód podziemnych gmina Radzanowo zlokalizowana jest na terenie jednolitej części wód podziemnych GW200048. Stan chemiczny i ilościowy tej JCWPd został określony jako dobry, w związku z czym ich ogólny stan także jest dobry.

Najbliższy udokumentowany **Główny Zbiornik Wód Podziemnych** (GZWP) znajduje się w odległości ok. 5 km na południe od obszaru gminy. Jest to Pradolina rzeki Środkowa Wisła (Włocławek - Płock) (Nr 220). Jest to zbiornik o powierzchni 777,00 km² i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 107 187 m³/d. Położony jest on na głębokości od 2 do 110 m p.p.t. Wody poziomu zbiornikowego dla potrzeb pitnych i gospodarczych wymagają zwykle prostego uzdatniania polegającego na redukcji związków żelaza i manganu do wielkości prawnie dopuszczalnych. Przeprowadzone badania jakości wód podziemnych wykazały, że w większości wody ww. GZWP zaklasyfikowano do II i III klasy jakości.¹⁰

Ponadto cały obszar gminy znajduje się w obszarze nieudokumentowanego GZWP Subniecka warszawska (Nr 215), który obejmuje powierzchnię 51 000,00 km² i położony jest na średniej głębokości około 160 m p.p.t., a wschodni obszar znajduje się dodatkowo w obrębie nieudokumentowanego GZWP Subniecka warszawska (część centralna) (Nr 2151) o powierzchni 17 500,00 km² położonego na średniej głębokości około 180 m p.p.t.

Według map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Osłony Kraju, na terenie gminy Radzanowo obszarami szczególnego zagrożenia powodziowego są obszary i tereny zalewowe wzdłuż rzeki Sierpienicy. Najbardziej zagrożonym terenem są obszary zamieszkałe i zurbanizowane, które bezpośrednio sąsiadują z obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.

Istotnym problemem w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy jest zanieczyszczenie powietrza i wód, a także postępująca degradacja terenów zielonych. Emisja zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych źródeł ciepła, głównie opalanych paliwami stałymi niskiej jakości, negatywnie wpływa na jakość powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym. Z kolei nie w pełni rozwinięta sieć kanalizacyjna oraz niewłaściwe gospodarowanie ściekami przyczyniają się do pogarszania stanu wód gruntowych i powierzchniowych. Dodatkowo, coraz większa presja inwestycyjna i ekspansja zabudowy skutkują utratą cennych terenów zielonych, które pełnią funkcję naturalnych filtrów środowiskowych i przestrzeni rekreacyjnych. Problemy te wymagają pilnych działań w zakresie edukacji ekologicznej, modernizacji systemów grzewczych oraz planowego zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem zasobów przyrodniczych.

¹⁰ Informator PSH, Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG-PIB, Warszawa 2017

3.2 Infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna

Ze względu na walory lokalizacyjne, gmina Radzanowo stanowi doskonałą bazę dla inwestorów, jak i dla turystów Mazowsza. Największym atutem gminy Radzanowo jest jej bezpośrednie położenie przy Płocku. Przez obszar gminy przebiega niewielki odcinek krajowej trasy międzyregionalnej nr 60 (1,3 km). Ponadto przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie (nr 567 i nr 568 – razem 19 km) i powiatowe (58,951 km). Całą resztę stanowią drogi gminne – 187,289 km.¹¹ Sieć dróg gminnych umożliwia komunikację między poszczególnymi jednostkami osadniczymi gminy. Gmina posiada także połączenia autobusowe, które umożliwiają przemieszczanie się mieszkańców, jak i turystów. Dodatkowo, przez teren gminy przebiegają drogi dla rowerów, których długość wynosi 0,2 km.¹² Przez teren gminy nie przebiega żadna linia kolejowa. Natomiast najbliższym portem lotniczym jest znajdujący się w odległości około 60 km w kierunku południowo-wschodnim od granic gminy Port lotniczy Warszawa-Modlin.

Zidentyfikowanym na tym etapie problemem jest stan infrastruktury drogowej. Choć sieć dróg lokalnych jest rozbudowana i umożliwia komunikację pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, wiele z tych tras znajduje się w niezadowalającym stanie technicznym. Część nawierzchni jest wyeksploatowana, wymaga remontów bądź modernizacji, co wpływa negatywnie na komfort i bezpieczeństwo mieszkańców oraz utrudnia sprawne przemieszczanie się, zwłaszcza w okresach niekorzystnych warunków pogodowych. Problem ten jest istotny zarówno z perspektywy codziennego życia lokalnej społeczności, jak i dalszego rozwoju gminy.

Ponadto, kolejnym problemem są ograniczone połączenia transportu zbiorowego. Obecna siatka połączeń jest niewystarczająca zarówno pod względem częstotliwości kursów, jak i ich dostępności w mniejszych miejscowościach, co znacząco utrudnia mieszkańcom codzienne funkcjonowanie – szczególnie osobom starszym, młodzieży uczącej się poza gminą oraz osobom nieposiadającym własnego środka transportu. Ograniczony transport publiczny wpływa negatywnie na mobilność społeczną, dostęp do usług, edukacji i rynku pracy, a także zwiększa zależność od transportu indywidualnego, co dodatkowo potęguje problemy środowiskowe. Sytuacja ta wskazuje na potrzebę opracowania bardziej zrównoważonego i dostępnego systemu komunikacji publicznej, który odpowiadałby na rzeczywiste potrzeby mieszkańców.

¹¹ Raport o stanie Gminy Radzanowo za 2023 rok

¹² Główny Urząd Statystyczny

3.3 Mieszkalnictwo

Mieszkalnictwo wpływa na kształtowanie się przestrzeni w gminie poprzez determinowanie lokalizacji i intensywności zabudowy oraz rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że ogólna liczba mieszkań na terenie gminy w 2023 roku wynosiła 2 738, co stanowi o 5,21% więcej w stosunku do 2020 roku. Gmina zobowiązana jest do składania sprawozdania co 2 lata z zasobu mieszkaniowego. Zgodnie z informacjami w 2022 roku, zasób mieszkaniowy gminy stanowi 16 mieszkań, co stanowi o 3 mniej w stosunku do 2020 roku. Na przełomie analizowanych lat zwiększeniu uległa:

- liczba przyłączy do sieci wodociągowej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania o 5,88%,
- liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania o 66,75%.

Szczegółowe dane w zakresie mieszkalnictwa na terenie gminy Radzanowo przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 21. Dane dotyczące mieszkalnictwa na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Liczba wszystkich budynków mieszkalnych	2 593	2 630	2 673	2 728
Liczba mieszkań znajdujących się w zasobie mieszkaniowym gminy (komunalne) ¹³	19	-	16	-
Liczba przyłączy do sieci wodociągowej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	2 702	2 766	2 811	2 861
Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	406	459	556	677

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

¹³ Gmina zobowiązana jest do składania sprawozdania co 2 lata z zasobu mieszkaniowego.

Wzrost liczby budynków mieszkalnych wpływa na przekształcenia przestrzenne gminy, prowadząc do rozprzestrzeniania się zabudowy mieszkaniowej, zagęszczenia istniejących struktur osadniczych oraz zwiększenia zapotrzebowania na infrastrukturę techniczną, społeczną i transportową. Taki rozwój sprzyja zmianie charakteru niektórych obszarów, zwłaszcza wsi i przedmieść, w kierunku bardziej zurbanizowanym. Jednocześnie rosnąca liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej świadczy o postępującej modernizacji oraz podniesieniu standardu życia mieszkańców, a także umożliwia bardziej zrównoważony rozwój przestrzenny. Zwiększenie dostępności podstawowej infrastruktury technicznej nie tylko wspiera dalszą rozbudowę mieszkalnictwa, ale również wpływa na poprawę stanu środowiska oraz efektywniejsze zarządzanie przestrzenią w skali całej gminy.

3.4 Zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną

Obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie jednostki samorządu terytorialnego istotnie podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne oraz odbioru i oczyszczania ścieków. Wyposażenie obszaru w podstawową infrastrukturę techniczną zwiększa również atrakcyjność osiedleńczą dla potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka ściekowa na terenie gminy Radzanowo odbywa się poprzez odbiór ścieków siecią kanalizacyjną i oczyszczanie w oczyszczalni ścieków w miejscowości Woźniki, która zajmuje się ich oczyszczaniem. Ponadto mieszkańcy niepodłączeni do sieci kanalizacyjnej korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, długość sieci wodociągowej w roku 2023 wynosiła 204,8 m, co stanowi 2,25% więcej w stosunku do 2020 roku. W przypadku długości sieci kanalizacyjnej, również zaobserwowano wzrost we wskazanych latach – o 50,83%. Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków w 2023 roku wynosiła 272, co stanowi o 60,00% więcej w stosunku do 2020 roku. Jednakże w tym samym przedziale czasowym zmniejszyła się liczba zbiorników bezodpływowych – o 54,83%. Szczegółowe dane w wyżej wskazanym zakresie zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 22. Dane dotyczące gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Radzanowo

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Długość sieci wodociągowej [m]	200,3	201,5	202,4	204,8
Długość sieci kanalizacyjnej [m]	24,0	26,7	29,5	36,2

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Liczba zbiorczych oczyszczalni ścieków komunalnych	1	1	1	1
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	170	195	205	272
Liczba zbiorników bezodpływowych (szamb)	2 420	2 439	2 456	1 093

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa sprzyja rozwojowi zabudowy mieszkaniowej i usługowej, zwiększając atrakcyjność osiedleńczą gminy oraz umożliwiając zagospodarowanie nowych terenów. Jednak niewystarczający stopień skanalizowania ogranicza ten potencjał, szczególnie na obszarach peryferyjnych, gdzie brak kanalizacji może hamować inwestycje, pogarszać warunki sanitarne i negatywnie wpływać na środowisko.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Na terenie gminy Radzanowo zasilanie odbiorców w układzie normalnym pracy sieci odbywa się przez trzy Główne Punkty Zasilania (GPZ) 110/15 kV Gulczewo, Staroźreby oraz fragment obszaru z GPZ Podolszyce, które zlokalizowane są poza obszarem gminy. Powiązane są one siecią 110 kV liniami WN z innymi GPZ-ami. Teren gminy zasila linie SN. W przypadkach awaryjnych istnieje możliwość zasilania gminy siecią średniego napięcia SN GPZ-ów 110/15 kV.

Na terenie gminy energia elektryczna jest rozprowadzana poprzez linie średniego napięcia do poszczególnych stacji transformatorowych SN/nn znajdujących się na jej terenie, z których wyprowadzona jest sieć niskiego napięcia, trafiająca bezpośrednio do odbiorców końcowych.

Stan urządzeń technicznych teren gminy Radzanowo jest dobry. Na bieżąco są prowadzone prace polegające na wymianie wyeksploatowanych urządzeń na nowe, zmniejszające możliwość wystąpienia awarii.

Potrzeby mieszkańców w zakresie zasilania w energię elektryczną są zaspokojone. Stan zaopatrzenia gminy Radzanowo w energię elektryczną jest zadowalający.

Ponadto przez obszar gminy przebiegają następujące linie najwyższego i wysokiego napięcia:

- 400kV Płock – Ołtarzew,
- 110kV Płock – Podolszyce [1],
- 110kV Płock – Podolszyce [2],
- 110kV Plebanka – Staroźreby.

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy Radzanowo nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy i nie działają przedsiębiorstwa ciepłownicze. Ciepło wytwarzane jest za pomocą indywidualnych kotłowni i systemów grzewczych, które zaspokajają potrzeby budynków mieszkalnych oraz obiektów publicznych. W celach grzewczych najczęściej wykorzystywane są paliwa stałe, tj. węgiel.

W przyszłej perspektywie nie przewidziano utworzenia na terenie gminy systemów ciepłowniczych. Brak jest również planów i prognoz dotyczących powstania takich przedsiębiorstw w przyszłości. Ze względu na rolniczy charakter obszaru gminy Radzanowo oraz znaczne rozproszenie zabudowy, stosunkowo niewielkie zapotrzebowanie na ciepło, realizacja przedsięwzięcia związanego z uruchomieniem przedsiębiorstwa ciepłowniczego obsługującego mieszkańców gminy, byłaby bardzo kosztowna i najprawdopodobniej ekonomicznie nieuzasadniona.

Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy Radzanowo funkcjonuje sieć gazowa. W gaz ziemny zaopatrywane są miejscowości: Nowe Boryszewo, Stare Boryszewo, Stróżewko i Rogozino.¹⁴

Ponadto przez obszar gminy przebiegają dwa gazociągi wysokiego ciśnienia relacji Warszawa-Rembelszczyzna.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, długość czynnej sieci gazowej w 2023 roku na terenie gminy Radzanowo wynosiła 58 345 m, co stanowi o 8,98% więcej w stosunku do 2020 roku. W 2023 roku liczba czynnych przyłączy do budynków ogółem wynosiła 472 szt. W zakresie zużycia gazu, na przestrzeni analizowanych lat zwiększyło się ono o 232,81%. Szczegółowe informacje dotyczące sieci gazowej na terenie gminy zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 23. Infrastruktura gazowa na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023

Wyszczególnienie		Jedn. miary	2020	2021	2022	2023
Długość czynnej sieci ogółem		m	53 535	56 226	57 787	58 345
w tym:	Długość czynnej sieci przesyłowej	m	26 956	26 956	26 956	26 956
	Długość czynnej sieci rozdzielczej	m	26 579	29 270	30 831	31 389
Czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieskalnych)		szt.	252	325	448	472
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych		szt.	252	325	448	472
Odbiorcy gazu		gosp.	270	406	424	475

¹⁴ Komunikat w sprawie budowy sieci gazowej w Gminie Radzanowo - Gmina Radzanowo

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2020	2021	2022	2023
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	260	402	422	471
Zużycie gazu	MWh	2 262,4	5 291,0	6 619,5	7 529,4
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	MWh	2 238,6	5 211,1	5 745,0	7 511,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W ostatnich latach na terenie gminy nastąpił zauważalny rozwój sieci gazowej. Coraz więcej budynków mieszkalnych zostało podłączonych do infrastruktury gazowej, co poprawiło komfort życia mieszkańców.

Infrastruktura telekomunikacyjna

Na terenie gminy Radzanowo zlokalizowane są stacje bazowe telefonii komórkowej różnych nadawców sygnałów, typu GSM, UMTS i LTE, których transmisja mowy i danych może odbywać się w różnych pasmach częstotliwości. Są to stacje:

- Radzanowo: T-Mobile, Orange.
- Woźniki: Plus, Play,
- Rogozino: Play.

Na terenie gminy dynamicznie rozwija się infrastruktura światłowodowa, sukcesywnie zwiększając dostęp mieszkańców do szybkiego i nowoczesnego Internetu.

Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami jest jednym z ważniejszych zagadnień ochrony środowiska. Niewłaściwe postępowanie z odpadami wywiera negatywny wpływ na otaczającą przyrodę, zdrowie ludzi oraz warunki bytowe. Z tego powodu istotne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki oraz minimalizacja ilości powstających odpadów.

Na terenie gminy obowiązuje *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Radzanowo*, który został przyjęty uchwałą nr XIII/82/2019 z dnia 29 października 2019 r.

Na obszarze gminy funkcjonuje PSZOK w Woźnikach. Jest to miejsce, do którego mieszkańcy nieruchomości zamieszkałych w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogą na własny koszt i we własnym zakresie przywozić wytworzone w swoim gospodarstwie domowym selektywnie zebrane odpady komunalne takie jak: papier i tektura, szkło, metal, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, bioodpady, odpady ulegające biodegradacji, odpady niebezpieczne, przeterminowane leki i chemikalia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowych w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużyte baterie i akumulatory,

zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, opakowania po farbach, lakierach i rozpuszczalnikach, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, zużyte opony oraz popiół¹⁵.

Łączna ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu gminy Radzanowo w roku 2023 wyniosła 3 001,68 t, z czego 1 130,24 t (tj. 37,7%) stanowiły odpady zebrane w sposób selektywny. Łączna masa odebranych odpadów w stosunku do 2020 roku zwiększyła się o 24,42%. Jednakże pozytywnym zjawiskiem jest wzrost udziału masy odpadów zebranych selektywnie z 35,0% (2020 r.) do 37,7% (2023 r.). Informacje dotyczące odpadów zebranych obszaru gminy zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 24. Ilość odpadów zebranych z terenu gminy Radzanowo w latach 2020-2023

Rodzaj odpadów		Masa odebranych odpadów (t)			
		2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Odpady zebrane ogółem					
Łącznie		2 412,53	3 018,45	2 892,59	3 001,68
Odpady zebrane selektywnie					
Ogółem		950,69	891,19	962,83	1 130,24
w tym:	papier i tektura	48,00	53,58	25,57	48,81
	szkło	192,80	193,33	184,55	165,74
	tworzywa sztuczne	0,00	0,00	0,13	15,86
	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	26,79	14,82	13,63	7,36
	wielkogabarytowe	87,26	56,36	41,80	40,51
	biodegradowalne	320,14	338,20	428,58	569,25
	zmieszane odpady opakowaniowe	201,98	218,52	249,66	267,25
	pozostałe	73,72	16,38	18,91	15,46
Zebrane odpady zmieszane					
Ogółem		1 761,84	2 127,26	1 929,76	1 871,44
w tym:	z gospodarstw domowych	1 559,00	1 812,04	1 664,68	1 660,18
	z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	202,84	315,22	265,08	211,26
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%]					
Ogółem		35,0	29,5	33,3	37,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

¹⁵ <https://www.radzanowo.pl/strefa-mieszkanca/odpady-komunalne>

Do gospodarki odpadami zaliczyć należy kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Na terenie gminy obowiązuje *Program usunięcia i utylizacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radzanowo w 2023 roku*. Głównym celem Programu jest aktywizacja działań związanych z oczyszczaniem terenu gminy Radzanowo z azbestu, tj. wyrobów budowlanych zawierających azbest, jak również pozostałych wyrobów zawierających azbest i odpadów azbestowych. Masę zinwentaryzowanych, unieszkodliwionych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest na terenie gminy prezentuje poniższa tabela.

Tabela 25. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radzanowo [kg]

Zinwentaryzowane		
Razem	1 548 542	100,00%
Osoby fizyczne	1 540 150	100,00%
Osoby prawne	8 393	100,00%
Unieszkodliwione		
Razem	617 367	39,87%
Osoby fizyczne	617 367	40,08%
Osoby prawne	0	0,00%
Pozostałe do unieszkodliwienia		
Razem	931 175	60,13%
Osoby fizyczne	922 783	59,92%
Osoby prawne	8 393	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/>

Wzrost masy powstających odpadów oraz poziom ich selektywnej zbiórki podkreślają potrzebę wspierania efektywnych rozwiązań w gospodarce odpadami, w tym działań edukacyjnych i zwiększania świadomości mieszkańców. Dodatkowo, niski poziom unieszkodliwiania wyrobów azbestowych negatywnie oddziałuje na jakość środowiska i opóźnia proces modernizacji zabudowy, utrudniając rozwój przestrzenny gminy.

4. Analiza zdolności inwestycyjnej

Analiza zdolności do realizacji wydatków inwestycyjnych ma na celu określenie i ocenę możliwości gminy w zakresie pokrycia wydatków inwestycyjnych. Pozwala także ocenić ogólną sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego.

Odzwierciedleniem sytuacji ekonomicznej każdej jednostki samorządu terytorialnego jest jej budżet – roczny plan dochodów, wydatków oraz przychodów i rozchodów. Informacje o sytuacji finansowej pozwalają na racjonalne gospodarowanie publicznymi zasobami pieniężnymi w celu właściwego wypełniania zadań wobec mieszkańców. Podstawowym aktem

prawnym regulującym proces budżetowania w jednostkach samorządu terytorialnego jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2024 poz. 1530 ze zm.).

Dochody Budżetu

Dochody Gminy Radzanowo na przestrzeni lat 2020-2023 wzrosły o 46,23%, z czego dochody majątkowe zwiększyły się o 2 378,24%, a dochody bieżące o 4,46%. W okresie tym, udział dochodów bieżących zmniejszył się o 28,06 p. proc. Dochody bieżące są źródłem finansowania zadań własnych i to na ich wysokość Gmina ma możliwość oddziaływania. Im większy ich udział w budżecie, tym łatwiejszy i bardziej przewidywalny jest proces prognozowania budżetu. Wzrostowi dochodów bieżących sprzyja wzrost lokalnej bazy ekonomicznej, co w dłuższym okresie czasu zwiększa bazę podatkową.

W tabeli poniżej przedstawiono dane nt. struktury dochodów w budżecie Gminy Radzanowo w latach 2020-2023.

Tabela 26. Struktura dochodów majątkowych i bieżących Gminy Radzanowo w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2020	2021	2022	2023
Dochody ogółem	zł	41 671 809	51 461 237	54 110 217	60 935 721
Dochody majątkowe ogółem	zł	733 201	4 892 920	1 642 659	18 170 448
Udział w dochodach ogółem	%	1,76%	9,51%	3,04%	29,82%
Dochody bieżące ogółem	zł	40 938 608	46 568 317	52 467 558	42 765 273
Udział w dochodach ogółem	%	98,24%	90,49%	96,96%	70,18%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy Radzanowo za lata 2020-2023

Wydatki Budżetu

Wydatki budżetu Gminy Radzanowo w 2023 r. wzrosły o 73,95% w porównaniu do 2020 r., z czego wydatki majątkowe zwiększyły się o 1 408,70%, a wydatki bieżące o 8,96%. Na przestrzeni analizowanych lat odnotowano wzrost udziału wydatków majątkowych w kwocie wydatków ogółem. Wydatki majątkowe pełnią funkcję wydatków rozwojowych, przekładając się bezpośrednio na wzrost potencjału mieszkaniowego, turystycznego i inwestycyjnego, a przede wszystkim na poprawę jakości życia mieszkańców.

W tabeli poniżej przedstawiono dane nt. struktury wydatków w budżecie Gminy Radzanowo w latach 2020-2023.

Tabela 27. Struktura wydatków majątkowych i bieżących Gminy Radzanowo w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2020	2021	2022	2023
Wydatki ogółem	zł	40 209 159	45 245 359	55 924 874	69 941 863
Wydatki majątkowe ogółem	zł	1 866 771	5 405 176	10 852 779	28 163 920
Udział w wydatkach ogółem	%	4,64%	11,95%	19,41%	40,27%
Wydatki bieżące ogółem	zł	38 342 388	39 840 183	45 072 095	41 777 943
Udział w wydatkach ogółem	%	95,36%	88,05%	80,59%	59,73%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy Radzanowo za lata 2020-2023

Nadwyżka operacyjna

Nadwyżka operacyjna to różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, co oznacza, że Gmina posiada możliwości finansowe na prowadzenie nowych inwestycji lub spłatę zadłużenia.

Tabela 28. Nadwyżka operacyjna Gminy Radzanowo w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2020	2021	2022	2023
Dochody bieżące	zł	40 938 608	46 568 317	52 467 558	42 765 273
Wydatki bieżące	zł	38 342 388	39 840 183	45 072 095	41 777 943
Nadwyżka operacyjna	zł	2 596 220	6 728 134	7 395 463	987 330

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy Radzanowo za lata 2020-2023

Na podstawie informacji z wykonania budżetu, należy zauważyć, że Gmina Radzanowo spełnia wymogi wynikające z przepisu art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych dotyczące spełnienia dopuszczalnego wskaźnika zadłużenia, jak również wykonane dochody bieżące były we wszystkich ww. latach wyższe od wykonanych wydatków bieżących.

Wynik Budżetu

W tabeli poniżej przedstawiono wysokość wydatków budżetowych na tle dochodów, obrazując tym samym wynik budżetowy.

Tabela 29. Wynik budżetu Gminy Radzanowo w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2020	2021	2022	2023
Dochody budżetowe ogółem	zł	41 671 809	51 461 237	54 110 217	60 935 721
Wydatki budżetowe ogółem	zł	40 209 159	45 245 359	55 924 874	69 941 863
Wynik budżetowy	zł	1 462 650	6 215 878	- 1 814 657	- 9 006 142

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy Radzanowo za lata 2020-2023

Polityka inwestycyjna Gminy polega na świadomym i celowym wyborze przedsięwzięć inwestycyjnych według ustalonych kryteriów oraz na odpowiednim doborze źródeł ich finansowania, co znajduje odzwierciedlenie w planowaniu strategicznym. Rozwój społeczno-gospodarczy możliwy jest nie tylko dzięki dochodom własnym, ale również dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym, dlatego też, środki te stanowią niewątpliwe wsparcie dla budżetu samorządu lokalnego.

Fundusze zewnętrzne można pozyskać z dwóch źródeł, a mianowicie: ze źródeł krajowych oraz ze źródeł unijnych. Gmina aplikuje o środki zewnętrzne, pozyskując je na rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, a także inwestycje w sferze rozwoju społeczności lokalnej. Należy zaznaczyć, że każda inwestycja pociąga za sobą konkretne wydatki z budżetu, które znajdują odzwierciedlenie we wzroście wydatków majątkowych.

Ze względu na ograniczone możliwości finansowe, nie każda inwestycja jest finansowana ze środków własnych. Część inwestycji współfinansowanych jest z funduszy zewnętrznych, jednakże i tego typu projekty, pomimo znacznego dofinansowania w formie bezzwrotnych dotacji, wymagają poniesienia przez Gminę określonego wkładu własnego. Wysoki udział wydatków majątkowych związanych z inwestycjami w ogólnej strukturze wydatków Gminy wynika z tego, że wykorzystuje ona szanse w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, które wspierają realizację inwestycji najważniejszych z punktu widzenia jej rozwoju.

Źródłem największych wydatków Gminy jest jednak realizacja zadań własnych z zakresu oświaty i prognozuje się, że w przyszłych latach to właśnie ta działalność jednostek samorządu lokalnego na szczeblu lokalnym będzie generowała również najwyższe wydatki. Wzrost wydatków na oświatę nie wpływa korzystnie na planowanie inwestycji, bowiem środki, które jednostka samorządu terytorialnego mogłaby przeznaczyć na działania inwestycyjne i rozwój infrastruktury technicznej, będą musiały zostać zapewnione w budżecie na realizację zadań z zakresu oświaty.

W budżecie Gminy wyodrębniane są środki stanowiące fundusz sołecki. Fundusz sołecki jest formą budżetu partycypacyjnego i stanowi system wsparcia inicjatyw lokalnych, umożliwiający realizację ważnych społecznie przedsięwzięć na terenie sołectw. Są to środki finansowe wyodrębnione w budżecie gminy, które są zagwarantowane dla sołectw na wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków ich życia.

5. Analiza potencjału jakości życia i wyniki badania ankietowego

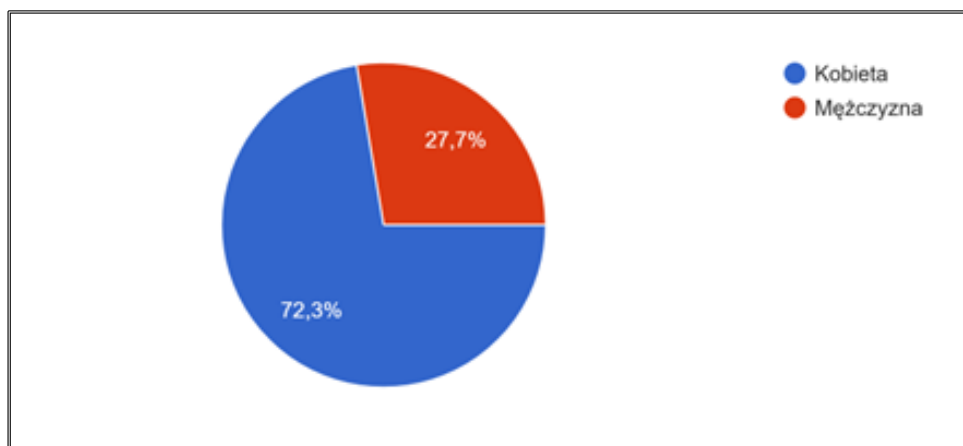
W celu pogłębienia diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Radzanowo przeprowadzono badanie ankietowe mające na celu rozpoznanie rzeczywistych potrzeb społeczno-gospodarczych oraz wizji rozwoju na najbliższe lata. Formularz ankietowy składał się z 9 pytań, w tym 7 pytań zamkniętych oraz 2 pytań otwartych. Pytania dotyczyły

wskazania propozycji działań, jakie przyczynią się do rozwoju Gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym.

Badanie ankietowe prowadzone było od 28.02.2025 r. do 28.03.2025 r. Ankietę można było wypełnić elektronicznie za pomocą utworzonego formularza internetowego. Ponadto ankieta była dostępna w siedzibie Urzędu Gminy Radzanowo oraz w serwisie internetowym Urzędu <https://www.radzanowo.pl/>.

Ankietę wypełniło 47 osób. Większość respondentów stanowiły kobiety, których udział w ogólnej liczbie badanych wyniósł 72,3%, a udział mężczyzn 27,7%.

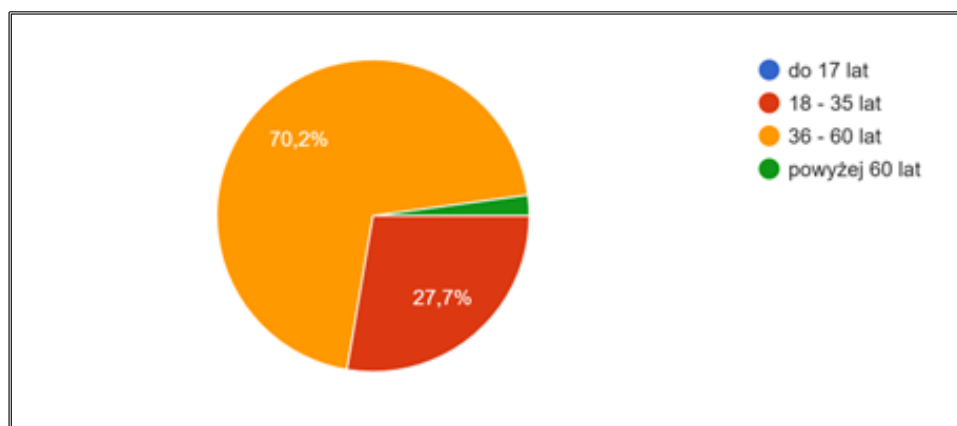
Wykres 3. Ankietowani według płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Największy odsetek ankietowanych stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-60 lat (70,2%), kolejną grupą były osoby w przedziale wiekowym 18-35 lat (27,7%), a następnie osoby w przedziale wiekowym powyżej 60 lat (2,1%). W badaniu nie brały udziału osoby w wieku do 17 lat włącznie.

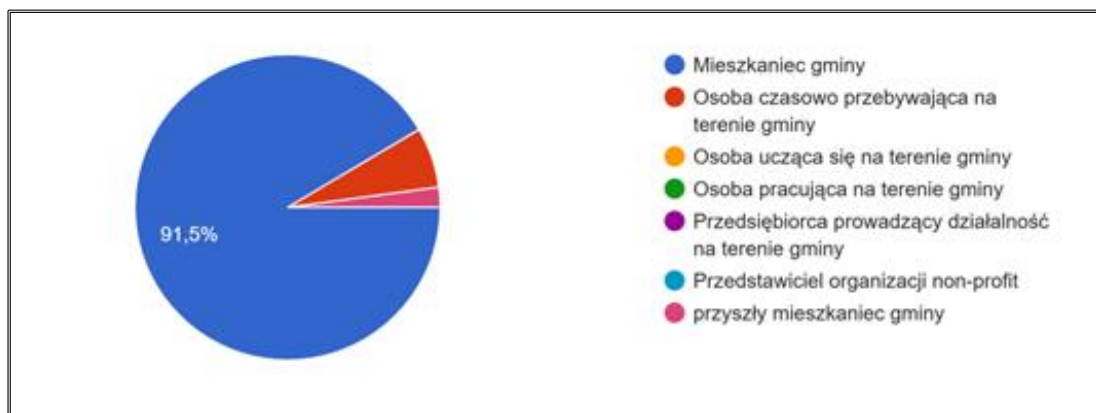
Wykres 4. Ankietowani według wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Największą część respondentów stanowili mieszkańcy gminy (91,5%), następnie osoby czasowo przebywające na terenie gminy (6,4%) oraz przyszli mieszkańcy gminy (2,1%).

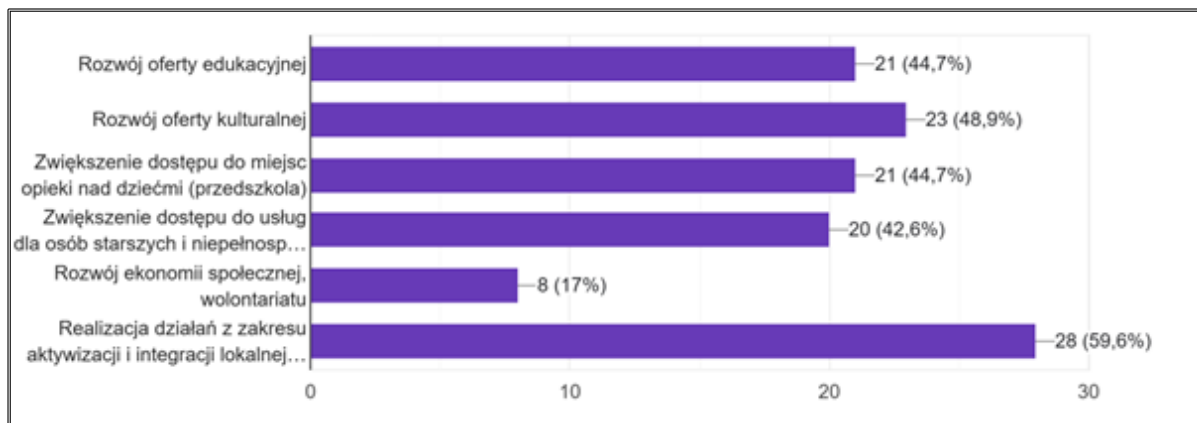
Wykres 5. Podział interesariuszy według formy życia społecznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Na pytanie dotyczące działań mających największy wpływ na rozwój Gminy w wymiarze społecznym, ankietowani wskazali w kolejności na: realizację działań z zakresu aktywizacji i integracji lokalnej społeczności (59,6%), rozwój oferty kulturalnej (48,9%), rozwój oferty edukacyjnej (44,7%), zwiększenie dostępu do miejsc opieki nad dziećmi (przedszkola) (44,7%), zwiększenie dostępu do usług dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością (42,6%) oraz rozwój ekonomii społecznej, wolontariatu (17,0%).

Wykres 6. Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 1. Jakie działania Państwa zdaniem wpłyną na rozwój Gminy w wymiarze społecznym?

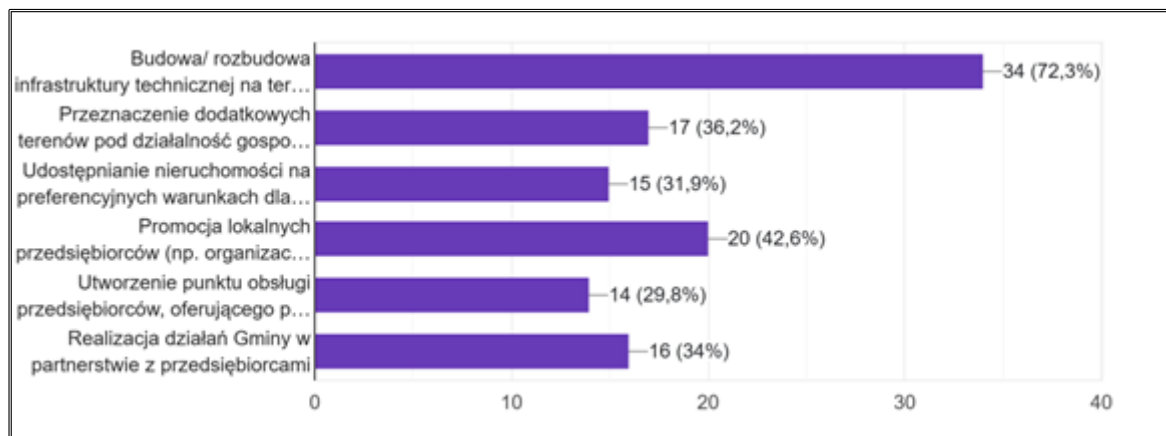

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Na pytanie dotyczące oceny działań, które w największym stopniu umożliwią rozwój gminy w wymiarze gospodarczym, ankietowani wskazali kolejno na: budowę/rozbudowę infrastruktury technicznej na terenach inwestycyjnych (72,3%), promocję lokalnych przedsiębiorców (np. organizacja targów, informacje w Urzędzie, na stronie internetowej Gminy) (42,6%), przeznaczenie dodatkowych terenów pod działalność gospodarczą (36,2%), realizację działań Gminy w partnerstwie z przedsiębiorcami (34,0%), udostępnienie

nieruchomości na peryferyjnych warunkach dla nowych przedsiębiorców (np. niższy czynsz, niższe podatki, opłaty lokalne) (31,9%) oraz utworzenie punktu obsługi przedsiębiorców, oferującego porady prawne, finansowo-księgowe, itp.(29,8%).

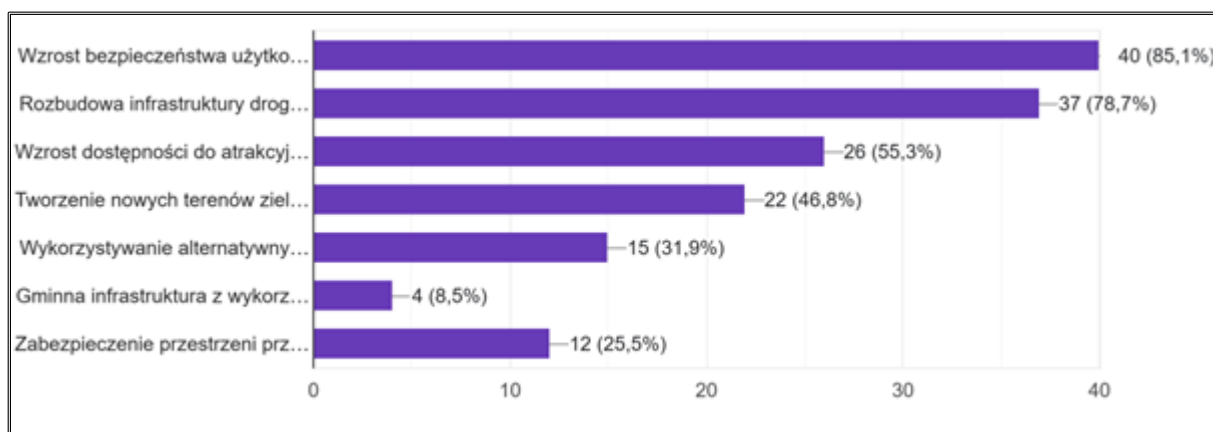
Wykres 7. Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 2. Jakie działania Państwa zdaniem w największym stopniu umożliwią rozwój Gminy w wymiarze gospodarczym?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

Na pytanie dotyczące oceny działań, które przyczynią się do rozwoju Gminy w wymiarze przestrzennym, ankietowani wskazali kolejno na: wzrost bezpieczeństwa użytkowników drogi, rowerzystów i pieszych (budowa infrastruktury okołodrogowej, ciągów pieszo-jezdných) (85,1%), rozbudowę infrastruktury drogowej i poprawę stanu dróg na terenie gminy (78,7%), wzrost dostępności do atrakcyjnych miejsc spędzania wolnego czasu (np. place zabaw, boiska, świetlice) (55,3%), tworzenie nowych terenów zielonych (46,8%), wykorzystywanie alternatywnych źródeł energii (31,9%), zabezpieczanie przestrzeni przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych (25,5%) oraz rozwój gminnej infrastruktury z wykorzystaniem OZE (8,5%).

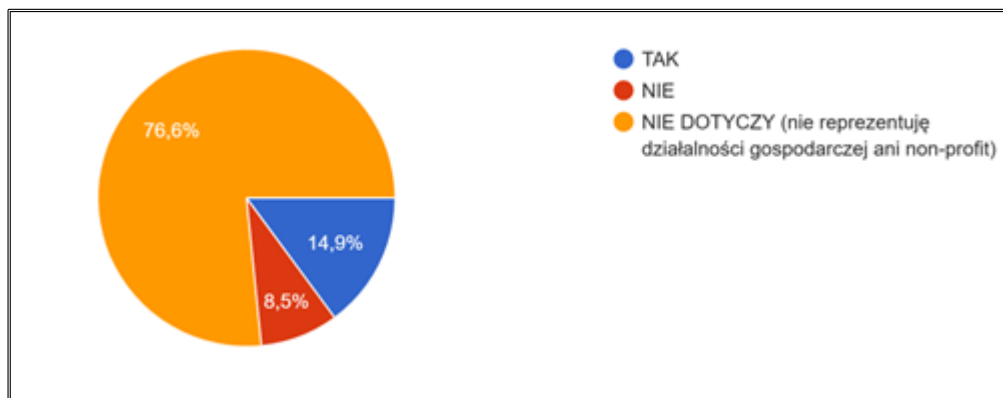
Wykres 8. Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 3. Jakie działania Państwa zdaniem w największym stopniu umożliwią rozwój Gminy w wymiarze przestrzennym?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

W ostatnim pytaniu ankietowani wskazywali czy są zainteresowani rozwojem własnych działań w perspektywie do 2030 r. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub non-profit na terenie gminy. Zdecydowana większość (76,6%) wskazała odpowiedź „Nie dotyczy”. 14,9% respondentów wskazało odpowiedź „Tak”, natomiast pozostali, tj. 8,5% ankietowanych odpowiedziało „Nie”.

Wykres 9. Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 4. Czy są Państwo zainteresowani rozwojem własnych działań w perspektywie do 2030 r. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub non-profit na terenie gminy?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankietyzacji

6. Analiza SWOT – podsumowanie diagnozy

Analiza SWOT jest jedną z najczęściej stosowanych i najprostszych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **Strengths** (mocne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse), **Threats** (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- **MOCNE STRONY** – zalety wynikające z uwarunkowań wewnętrznych Gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę, jak i być zasługą lokalnej społeczności.
- **SŁABE STRONY** – stanowią konsekwencję ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych.
- **SZANSE** – zewnętrzne zjawiska i tendencje, które mają miejsce w otoczeniu, a odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiać występujące niekorzystne zjawiska.
- **ZAGROŻENIA** – wszystkie zewnętrzne zjawiska uznawane jako bariery dla rozwoju Gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania.

Celem analizy SWOT jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,

- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach.

Gmina Radzanowo podejmuje działania wykorzystujące swój potencjał w celu dostosowania do zmieniających się warunków gospodarczych oraz wymagań potencjalnego mieszkańca i inwestora, zwiększając w ten sposób swoją konkurencyjność. Przeprowadzona diagnoza strategiczna pozwoliła zauważyć, że występuje wiele czynników sprzyjających rozwojowi Gminy (tzw. **szanse i mocne strony**).

Poniżej przedstawiono tabele, w których określono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, które wywierają wpływ na dalszy rozwój gminy.

Tabela 30. Analiza SWOT – wymiar społeczny

Mocne strony	Słabe strony
• dodatnie saldo migracji, • spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, • aktywność społeczna mieszkańców – działające organizacje pozarządowe itp., • funkcjonujące instytucje z ofertą kulturalną i sportową, • dobry poziom edukacji i dostępność placówek opiekuńczych, • realizacja programów pomocowych przez GOPS.	• odpływ młodzieży do większych miast, • ograniczona infrastruktura lokalowa niektórych placówek (m.in. SP w Rogozinie, przedszkole w Radzanowie), wpływająca na komfort nauki, bezpieczeństwo i organizację zajęć, • ograniczona dostępność transportu publicznego.
Szanse	Zagrożenia
• rosnąca aktywność i poziom integracji mieszkańców w wyniku realizowanych projektów, • napływ nowych mieszkańców, • nowe możliwości udzielenia pomocy osobom potrzebującym, • rozwój instytucji pomocowych oraz zwiększenie świadomości uczniów i mieszkańców na różnych płaszczyznach, • rozwój sektora usług edukacyjnych, • pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na zapobieganie wykluczeniu społecznemu.	• postępujący proces starzenia się społeczeństwa, • bierność osób objętych pomocą społeczną i nasilanie się postaw roszczeniowych, • wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych w przypadku braku objęcia ich działami w tej kwestii, • zjawisko „dziedziczenia bezrobocia” i wyuczonej bezradności.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 31. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy

Mocne strony	Słabe strony
• bliskość miasta Płock,	• niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców,

- obecność zakładów produkcyjno-usługowych będących źródłem zatrudnienia i inwestycji, - silny sektor rolnictwa, - rozwijająca się infrastruktura drogowa i techniczna, - spadek bezrobocia - wzrost wpływów z CIT.	- zależność gospodarki od rolnictwa – brak dywersyfikacji, - niedostateczna promocja gminy jako miejsca do inwestycji, - bliskość miasta zapewniającego lepsze miejsca pracy i inwestycji.
Szanse	Zagrożenia
- wzrost gospodarczy kraju, - potencjał rozwoju eko-produkcji, - budowa nowych zakładów na terenie gminy przez podmioty krajowe i zagraniczne, - Partnerstwo z Płockiem.	- zmniejszenie się opłacalności produkcji rolnej, - wzrost kosztów budowy infrastruktury technicznej pod rozwój terenów inwestycyjnych, - ryzyko odpływu pracowników do większych ośrodków.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 32. Analiza SWOT – wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura)

Mocne strony	Słabe strony
- dogodne położenie komunikacyjne, - duże zasoby terenów rolnych i naturalnych, - obecność form ochrony przyrody, - możliwość rozwoju budownictwa mieszkaniowego, - rozwijająca się infrastruktura techniczna.	- rozproszona zabudowa mieszkaniowa, - część dróg w złym stanie technicznym, - niewystarczający stopień skanalizowania gminy.
Szanse	Zagrożenia
- pozyskiwanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę i modernizację infrastruktury, - wzrost zainteresowania wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, - ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej, - promocja walorów przyrodniczych i kulturowych gminy, - wprowadzenie na terenie kraju nowych założeń i wytycznych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi.	- ograniczona ilość środków na rozwój infrastruktury technicznej, - niedostateczny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami, - nasilające się zmiany klimatyczne (m.in. ocieplanie się klimatu, susze, ulewne deszcze), - rosnące koszty inwestycji, - rosnąca produkcja odpadów komunalnych, - zagrożenie powodziowe.

Źródło: Opracowanie własne

7. Analiza potencjałów, barier i potrzeb rozwojowych gminy

7.1 Potencjał gminy

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy zidentyfikowano zasoby oraz produkty i usługi, mogące przynieść korzyści bezpośrednie lub pośrednie dla mieszkańców gminy.

Do głównych atutów Gminy, świadczących o jego potencjale rozwojowym należą następujące zasoby oraz produkty i usługi:

a) zasoby (charakterystyczne, nieprzetworzone i użyteczne elementy, materialne lub niematerialne, którymi gmina dysponuje):

— Zasoby przyrodnicze i przestrzenne:

- rozległe użytki rolne, które stanowią podstawę gospodarki,
- położenie na terenie Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu – walory krajobrazowe, obecność pomników przyrody (np. Aleja Altana lipowa), sprzyjające warunki do rekreacji i edukacji ekologicznej.
- tereny pod inwestycje mieszkaniowe i gospodarcze – głównie w okolicach Radzanowa i Rogozina, dobrze skomunikowane.

— Zasoby ludzkie i społeczne:

- aktywna społeczność obywatelska – stowarzyszenia, Koła Gospodyń Wiejskich, OSP, kluby sportowe i organizacje społeczne.
- dodatnie saldo migracji – świadczące o atrakcyjności osiedleńczej gminy.

— Zasoby infrastrukturalne i techniczne

- rozbudowana sieć drogowa i dostępność transportowa – drogi wojewódzkie i powiatowe, sąsiedztwo Płocka i drogi krajowej nr 60.
- postępująca rozbudowa sieci kanalizacyjnej – zwiększająca komfort mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną.
- obecność farm fotowoltaicznych i możliwości pozyskiwania energii z biomasy – potencjał rozwoju energetyki odnawialnej.

— Zasoby instytucjonalne i kulturowe

- GOK, biblioteka, świetlice wiejskie – infrastruktura wspierająca aktywność lokalną i integrację społeczną.

b) produkty i usługi (materialne produkty, zdarzenia oraz usługi, które są oferowane przez Gminę Radzanowo):

— Usługi publiczne i społeczne

- edukacja przedszkolna i podstawowa – 2 szkoły podstawowe i 3 przedszkola (w tym 1 niepubliczne), z rosnącą liczbą uczniów i dobrymi wynikami edukacyjnymi.
- opieka nad dziećmi do lat 3 – Klub dziecięcy „Małolatek”, wzrost liczby miejsc i dzieci objętych opieką.
- pomoc społeczna i wsparcie rodzin – działania GOPS (m.in. programy dożywiania, asystent rodziny, Karta Dużej Rodziny, pomoc osobom niepełnosprawnym).

— Gospodarka komunalna i środowiskowa

- usługi odbioru odpadów – PSZOK w Woźnikach, wzrost poziomu selektywnej zbiórki do 37,7%.
- program usuwania azbestu – wsparcie mieszkańców w usuwaniu wyrobów zawierających azbest.
- dostęp do czystej wody i rozwijająca się sieć kanalizacyjna – modernizacja sieci wod.-kan. oraz oczyszczalnia ścieków w Woźnikach.
- Rozwój osiedleńczy i planistyczny
 - zarządzanie przestrzenią i planowanie zabudowy – wyznaczone tereny pod zabudowę mieszkaniową i gospodarczą, wspierające napływ nowych mieszkańców.
- Kultura, sport i rekreacja
 - wydarzenia lokalne i imprezy kulturalne – organizowane przez Centrum Kultury i Sportu, biblioteki, KGW i stowarzyszenia.
 - infrastruktura sportowa – boiska, place zabaw, wsparcie lokalnych klubów sportowych (GLKS „Polonia”, UKS „Atleta”, ULKS „Ciółkowo”, ULKS „Olimpia”).

Potencjał rozwojowy Gminy opiera się głównie na wymienionych powyżej zasobach.

7.2 Bariery i potrzeby rozwojowe

Bariery rozwojowe stanowią niekorzystne zjawiska, niewykorzystane potencjały lub wewnętrzne i zewnętrzne czynniki uniemożliwiające lub utrudniające rozwój Gminy Radzanowo. Bariery rozwojowe przedstawiono w układzie przyczyna → problem → potrzeba rozwiązująca problem.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy określono przyczyny, problemy i jej potrzeby rozwojowe, które przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 33. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe gminy

Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
Wymiar społeczny		
— Odływ młodzieży, — Brak programów aktywizujących seniorów, — Ograniczony dostęp do usług zdrowotnych, — Brak miejsc pracy, — Słaba oferta usług i rekreacji, — Niewystarczająca dostępność mieszkań	Starzenie się społeczeństwa	— Tworzenie programów aktywizujących seniorów, — Rozwój opieki zdrowotnej i społecznej, — Wsparcie integracji międzypokoleniowej, — Rozwój lokalnego rynku pracy, — Rozbudowa oferty kulturalno-rekreacyjnej, — Budownictwo komunalne i na wynajem
Wymiar gospodarczy		
— Dominacja drobnych gospodarstw, — Brak alternatywnych źródeł dochodu, — Ograniczone wsparcie dla przedsiębiorczości, — Niewystarczająca promocja gminy, — Niska jakość infrastruktury, — Brak strategii przyciągania inwestycji	Zależność gospodarki od rolnictwa	— Rozwój agroturystyki i usług lokalnych, — Dywersyfikacja działalności gospodarczej, — Wsparcie dla mikroprzedsiębiorstw, — Promocja terenów inwestycyjnych, — Rozbudowa infrastruktury technicznej, — Stworzenie stref aktywności gospodarczej
Wymiar przestrzenny		
— Zły stan dróg lokalnych, — Niski stopień skanalizowania gminy, — Braki w uzbrojeniu terenów	Niska jakość infrastruktury technicznej	— Modernizacja dróg gminnych, — Rozbudowa sieci kanalizacyjnej, — Uzbrojenie terenów inwestycyjnych i mieszkalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy

Spis tabel, wykresów

Tabela 1. Liczba ludności na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023 w podziale na ekonomiczne grupy wieku.....	5
Tabela 2. Przyrost naturalny i saldo migracji w gminie Radzanowo w latach 2020-2023.....	6
Tabela 3. Dane dotyczące opieki dzieci do lat 3 na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023....	7
Tabela 4. Dane dotyczące wychowania przedszkolnego na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023.....	8
Tabela 5. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedną placówkę wychowania przedszkolnego na terenie gminy Radzanowo i województwa mazowieckiego w latach.....	8
Tabela 6. Średnie wyniki procentowe egzaminu ósmoklasisty dla szkół na terenie gminy Radzanowo, powiatu plockiego i województwa mazowieckiego w latach 2020-2023	9
Tabela 7. Dane dotyczące działalności bibliotek znajdujących się na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023.....	13
Tabela 8. Powody udzielenia pomocy społecznej na terenie gminy Radzanowo w 2023 roku	17
Tabela 9. Liczba punktów aptecznych oraz porad lekarskich udzielonych w latach 2020-2023 na terenie gminy Radzanowo	19
Tabela 10. Frekwencja wyborcza na terenie gminy Radzanowo w latach 2014-2024	20
Tabela 11. Udział jednostek OSP z obszaru gminy Radzanowo w działaniach ratowniczych w 2023 roku	24
Tabela 12. Liczba przedsiębiorstw na terenie gminy Radzanowo według klas wielkości w latach 2020-2023.....	25
Tabela 13. Wpływy do budżetu Gminy Radzanowo z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) i fizycznych (PIT) na przestrzeni lat 2020-2023	26
Tabela 14. Bezrobocie na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023	27
Tabela 15. Bezrobotni zarejestrowani wg wieku w gminie Radzanowo w latach 2020-2023	28
Tabela 16. Struktura zagospodarowania gruntów gminy Radzanowo	29
Tabela 17. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Radzanowo.....	31
Tabela 18. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2024 dla celu ochrony zdrowia ludzi.....	34
Tabela 19. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2024 dla celu ochrony roślin	34
Tabela 20. Charakterystyka zlewni jednolitych części wód powierzchniowych, w obrębie których znajduje się gmina Radzanowo	35
Tabela 21. Dane dotyczące mieszkalnictwa na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023.....	38
Tabela 22. Dane dotyczące gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Radzanowo	39
Tabela 23. Infrastruktura gazowa na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023	41
Tabela 24. Ilość odpadów zebranych z terenu gminy Radzanowo w latach 2020-2023	43
Tabela 25. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radzanowo [kg]	44
Tabela 26. Struktura dochodów majątkowych i bieżących Gminy Radzanowo w latach 2020-2023 ...	46
Tabela 27. Struktura wydatków majątkowych i bieżących Gminy Radzanowo w latach 2020-2023	47
Tabela 28. Nadwyżka operacyjna Gminy Radzanowo w latach 2020-2023	48
Tabela 29. Wynik budżetu Gminy Radzanowo w latach 2020-2023.....	49
Tabela 30. Analiza SWOT – wymiar społeczny	55
Tabela 31. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy.....	55
Tabela 32. Analiza SWOT – wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura)	56
Tabela 33. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe gminy	59
Wykres 1. Udział poszczególnych grup ekonomicznych gminy Radzanowo w ogólnej liczbie ludności [%] w latach 2020-2023	5
Wykres 2. Bezrobotni zarejestrowani wg płci na terenie gminy Radzanowo w latach 2020-2023	28
Wykres 3. Ankietowani według płci	51
Wykres 4. Ankietowani według wieku	51
Wykres 5. Podział interesariuszy według formy życia społecznego	52
Wykres 6. Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 1. Jakie działania Państwa zdaniem wpłyną na rozwój Gminy w wymiarze społecznym?	52
Wykres 7. Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 2. Jakie działania Państwa zdaniem w największym stopniu umożliwią rozwój Gminy w wymiarze gospodarczym?	53
Wykres 8. Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 3. Jakie działania Państwa zdaniem w największym stopniu umożliwią rozwój Gminy w wymiarze przestrzennym?.....	53

Wykres 9. Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 4. Czy są Państwo zainteresowani rozwojem własnych działań w perspektywie do 2030 r. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub non-profit na terenie gminy? 54